

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za eno leto 4 K, poi leta 2 K in za četrt leto 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dožido 6 K. Kdo kodi sam poj, plača na leto same 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravljaštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se depožija do odpovedi. — Udje "Katol. Škofnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vira. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vraže. — Upravljaštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate iz reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopnega petitivista za enkrat 15 vira, za dvakrat 25 vira, za trikrat 35 vira. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka spoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštinske preste.

Današnja številka obsega 10 strani in prilog "Naš Dom".

Deželni zbor štajerski.

Zasedanje štajerskega deželnega zbora je končano. Vsakdo mora priznati, da so naši poslanci postavili svojega moža in neumorno razkrivali potrebe in želje spodnještajerskega slovenskega ljudstva. Mnogokaj so dosegli, mnogokaj spravili za nekaj korakov bliže do uresničenja, da pa niso mogli vsega doseči, to ni njihova krivda. Razven Boga ni nihče vsemogočen, ljudje pa morejo le to storiti, kar je v njihovih močeh. Upamo, da bodo deželni poslanci tudi sedaj stopili pred svoje volilce ter jimi poročali o tem, kar se je dogodilo v deželnih zbornici.

Železnica Maribor--Zeleni Travnik.

Mariborski nemški poslanec Neger je stavil predlog, da se dovoli deželna podpora za zgradbo železnice Maribor-Zeleni Travnik. Podpiral ga je v imenu svojih slovenskih tovarišev, ki zastopajo mariborski okraj, dr. Korošec. Kazal je ra veliko nevarnost, ki preti mestu Maribor, ako se zgradi železnica Maribor-Zeleni Travnik čez Radl v Vuzenico. Potem bo veliko osebnega in blagovnega prometa za Koroško in Tirolsko šlo po tej železnici in ne več čez Maribor. Njegov predlog se je izročil železniškemu odseku, toda malo upanja je, da bo dala dežela kaj podpore. Nemci nočajo dati za to železnico nič. Ljudstvo, ki prebiva v teh krajih, rado škili v nemškarski tabor, čeprav so tam njegovi nasprotniki. Zato ga tepejo nemški politiki s škorpijoni in mu da jejo namesto kruha kamenje. Tako se godi vsakemu, ki ne stoji na lastnih nogah, ampak kot slabici lazi za tuje.

Deželno zbornico oblegajo.

Dne 25. februarja je bilo v obrtnem odseku sklepanje o Piškovem predlogu zaradi obrtnih olajšav. Vsled tega je prišla celo truma zidarskih in tesarskih mojstrov v zbornico, kjer so se neprehenoma posvetovali s člani obrtnega odseka ter uplivali na-nje v svojem smislu. Naši slovenski člani so stali trdni kakor zid. V odseku je bila velika razprava, katere sta se vneto udeleževala naša člana odseka, Roškar in dr. Benkovič. Nemški člani jima niso bili kos, posebno pa jih je zmedlo izbornno pravno znanje dr. Benkoviča. Tako se je zgodilo, da je bil v odseku sprejet slovenski predlog zaradi olajšav. Toda kako bo v zbornici?

Regulacija Drave.

Predlog zaradi regulacije Drave kakor smo že označili v zadnjem številki, je bil v deželnih zbornici sočasno sprejet. Poročal je o njem poslanec Pišek. Govoril je za predlog tudi poslanec Ozmec. Pozdravljal je zakon ter pozival vlado, naj regulacijo pospreši, ker je veliko vasi, travnikov in gozdov ogroženih. Navajal je, da je Drava v zadnjih 20 letih svojo strugo za 1 km globoko proti Stajerski pomaknila in da je trpela vsleč tega največ škode občina Obrež.

Za Šmarski okraj.

Poslanec Vrečko je v zvezi s svojimi tovariši zahteval, da se ustavovi v Šmarskem okraju deželnih vzornih vinograd in sicer, če možno, na Ponikvi. V soboto, dne 28. februarja, je ta predlog utemeljeno. Začel je v slovenskem jeziku ter potem v nemškem nadaljeval, da je treba deželi podpirati vinograđništvo v Šmarskem okraju. Ljudstvo je pridno in delavno, toda tudi dežela mu mora pomagati v boju za svoj obstanek.

Trbovlje.

V sobotni seji je utemeljeno dr. Benkovič svoj predlog, da se napravim društva za varstvo mladine v Trbovljah, ki vzdržuje 2 slovenska otroška vrta in gospodinjsko šolo, dovoli enkratna podpora 4000 K in vsakoletna podpora 1500 K. Predlog se je odrazil finančnemu odseku. Isti dan je utemeljeno dr. Benkovič tudi svoj predlog, da dovoli deželni zbor podporo za zgradbo vodovoda. Opozorjal je na velikost te občine, na njeno davčno moč, pa tudi na nesrečno bolezen tifus, ki se tako rad naseli v Trbovljah ter tira tam svoje žrtve. Tudi ta predlog se je izročil sočasno finančnemu odseku.

Obrtne olajšave.

Slovenski poslanci dr. Korošec, Pišek, Roškar in tovariši so že pred več časom stavili predlog, da se paragraf 8 ognjegasnega reda izpremeni tako, da

bodo občinski zastopi upravičeni, dovoliti lastnikom hiš lastno in prosto snaženje dimnikov in ognjišč. Pri razpravi v odseku je poslanec dr. Benkovič kot poročevalec zahteval izvršitev tega predloga v polnem obsegu ter zahtevo obširno utemeljil. Nemški poslanci mest in trgov so se temu odločno uprli in ugovarjali s tem, da bi nastala prevelika nevarnost za pomožitve požarov, ako bi se dovolilo razun dimnikarijem v sklenjenih bivališčih tudi zasebnim osebam neomejeno pometanje dimnikov. Poročevalec je branil predlog na celji črti, češ, saj so dovoljene tudi v drugih avstrijskih deželah v tem oziru dalekosežne olajšave, katere pa niso še nikjer prinesle slabih posledic. Tudi poslanec Roškar je posegel trikrat odločno v razpravo ter med drugim dokazoval, da varnost pred požari pač ni odvisna od tega, kdo da dimnik omete, ampak od tega, da je taisti dobro pometen. Dejstvo pa je, da ima vsak lastnik dovolj interesa na tem, da se varuje ne le lastne, ampak tudi svojih sovaščanov nesreče, zato si bo gotovo pravočasno svoj dimnik, peči in štedilna ognjišča, kar najhitreje osnažil. V teknu razprave je zastopnik vlaže izjavil, da je vladu voljna, priznati in dovoliti znižanje sedaj še veljavne 100-meterske razdalje med posameznimi stavbami v podeželu na 30 m kot merodajno za dovolitev od strani županstev za lastno pometanje dimnikov.

Nato je poslanec Roškar izjavil in predlagal: ako pri glasovanju prvotni predlog ne dobi potrebne večine, se naj zniža dištanca (razdalja) za zgoraj omenjeno dovolitev na 20metersko razdaljo stavb. Povendarjal je še posebej, da je v nekaterih okrajih dimnikarskih mojstrov glavno opravilo šikaniranje ljudstva in povzročenje neopraviljenih škrov in kazni, dimnike snažiti pa pošljajo mnogokrat svoje učence same, ki pa svoje delo nikakor ne izvršujejo bolje, niti tako, kakor lastniki sami. Po končani obširni razpravi so poslanci mest in trgov pri glasovanju z enim glasom večine naše predloga ovrgli, oziroma preglasovali. Poslanec dr. Benkovič in Roškar sta priglasila manjšinski predlog, vsebujoč potrebne olajšave, in resolucijo, da na ta način vendar pride ta začeva v zbornici v razpravo.

V seji dne 2. marca je prišlo v zbornici do razprave radi predloga naših poslancev radi obrtnih olajšav. Poročevalec je bil dr. Benkovič, kateri je priporočal, naj se predlog sprejme. Zoper predlog so govorili več nemških poslancev in tudi dr. Kukovec. Naš poslanec Roškar se je toplo zavzemal za sprejem predloga in je povendarjal, da je naš kmet mnogokrat primoran, kršiti postavo glede obrtnih dohoč. Od Maribora do Radgona ni nobenega tesarskega mojstra in samo 2 studenčarja. Ce se predlog sprejme, bo to v velik hasek kmečkemu ljudstvu. Roškarja so pridružili tudi nemški krščansko-socialni poslanci. Predlog je bil pri poimenskem glasovanju sprejet s 37 proti 34 glasovom. Zanj so glasovali naši poslanci, krščanski socialci in veleposestniki. Proti pa nemški nacionalci in dr. Kukovec, Socialni demokratje so se glasovanju vzdržali. Tako je izpeljana zopet važna zahteva našega ljudstva. Hvala gre našim poslancem, da so se tako krepko zavzeli za to! (Upamo, da bo kdo izmed poslancev v prihodnji številki "Slovenskega Gospodarja" natančno pojasnil podrobna določila o obrtnih olajšavah. Uredništvo.)

Predlogi slovenskih poslancev.

Dr. Jankovič je stavil predlog za podprtavljenje okrajne ceste od Brežic do Slov. Bistrice. — Dr. Verstovšek in tovariši so stavili predlog glede izpremembe zakona za okrajne zastope. — Dr. Verstovšek je tudi interpoliral c. kr. namestnika radi kršenja zakona z ozirom na to, da ne razpiše volitev za razne razpušcene okrajne zastope. — Poslanca Ozmec in tovariši so stavili vprašanje na deželni odbor, če mu je znano, komu se zaračunja ptujskega okrajnega zastopa vsakoletni prispevek 2000 K, ker deželni računski zaključki izkazujo le enako visoke prispevke ptujske mestne občine. — Poslanca Novak in Pišek sta stavili interpolacijo na deželni odbor zaradi samonemških napisov na deželni železnici Poljčane-Konjice. — Poslanec Roškar in tovariši so stavili predlog proti razkosavanju kmetij.

Regulacija Mislinje.

Predlog dr. Verstovšeka glede regulacije Mislinje, za katero je podrobni načrt že izdelan, naj deželni odbor tozadevna pogajanja konča in prispevek posta-

ví v proračun, se odkaže deželnokulturnemu (gospodarskemu) odseku.

Mirovna sodišča.

V seji dne 27. februarja se je sprejel zakon o posredovalnih uradih ali mirovnih sodiščih. V razpravo sta posegla tudi poslanca Terglav in dr. Verstovšek. Poslanec Terglav je kot župan povedal iz skušnje, koliko dobrega lahko storí župan, če skuša ljudi spraviti mirnim potom. Dr. Verstovšek je v daljšem govoru razložil pomen tega velevažnega zakona. Nato se je predlog sprejel.

Sprememba občinskega volilnega reda za mesto Gradec.

V seji dne 2. marca je prišel v razpravo predlog, naj se volilni red za mesto Gradec spremeni in naj se volitve v bodoče vršijo po proporcionalnem načinu, to je, mandati se razdelijo sorazmerno po številu oddanih glasov posameznih strank. Pri tej priliki je poslanec dr. Benkovič utemeljeval svoj predlog, naj se poleg Grada izpremeni volilni red v tem smislu (proporcionalno) tudi za spodnještajerska mesta Maribor, Celje in Ptuj, odpravi se naj tudi ustrena (javna) volitev v Celju in Ptiju. Poslanec dr. Negri je govoril proti temu in je v svojem govoru hudo napadel Slovence ter nas je sumničil, kakor bi Slovenci ne bili dovolj zvesti Avstriji. Rekel je: Nemci moramo paziti, da avstrijska armada ne bo že ob Dravi ali Savi prišla v sovražnikovo deželo. Proti temu očitku je imenom naših poslancev Nemcu dr. Negriju krepko odgovoril dr. Verstovšek. Povendarjal je: Mi Slovenci to nesmiselno sumnjenje odločno zavračamo. Slovenci smo že od nekdaj najzvestejši stražniki avstrijske države in bomo tudi ostali. (Odobravanie pri Slovencih.) Predlog za spremembo graškega volilnega reda se je nato izročil posebnemu odseku, ki sestoji iz članov političnega in občinskega odseka. — Kakor je iz govorov nemških poslancev razvidno, se Nemci nas Slovencev silno bojijo. Strah in groza jih prevzameta pri sami misli, da bi morda v Mariboru, v Celju in Ptiju ali pa celo v Graču tudi prišli Slovenci v občinske odbore. Pa prišel bo čas, ko se bodo morali tudi temu privaditi.

Navodilo glede osebnodohodninskega davka.

(Spisal drž. poslanec Fr. Pišek.)

Davke plačevati je vedno neprjetno in mnogokrat težavno. Vsak državljan, kateri ima male dohode, naj bi plačal malo, kateri pa ima velike, naj bi plačal tudi primerno višji davek, to bodi načelo. Brez davka ne more obstati nobena država. Davčna oblast je večkrat drugega mnenja in se drži načela: Derem tega, ki se mirno pusti, in ščitim onega, ki vrišči in se brani.

Postavno in umestno je, da se za odmero osebne dohodnine uporablja katastralni čisti dohodek. Ta znaša na papirju res recimo 500, 800 ali 1000 K, a davčna oblast navadno domneva, da ima zemljiški posestnik še več dohodkov ter se ne ozira na elementarne nezgode, uime in nesreče. Davčna oblast, ki razmere sicer dobro pozna ter ima nastavljene svoje zaupnike, si misli: Če bo plačal, je prav, država potrebuje denarja. Če se z natanceno utemeljeno priznalnicu ali prizivom brani, nima država nobene škode, in to tem manj, ker jih mnogo po nevednosti še plača kolek za rekurz. Jaz sem mnenja, da se od posestnika, kateri plačuje itak davek ter razne velike doklade in hišno razrednino, ne more zahtevati, da bi plačeval vrhu tega še osebno-dohodninski davek. To je krivično, kajti uradnik plača pri ravno isti svoti samo osebno-dohodninski davek, a nobenih doklad.

Dobro se še spominjam, da se je 1. 1896., ko se je vpeljala ta postava, javno pisalo, da ne bo zadevati davek posestnikov, ki se bavijo samo s kmetijto, ker noben kmet nima 600 gld. čistega dohodka. Zadnja leta pa se slišijo od mnogih kmetov hude pritožbe, da se jim nalaga osebno-dohodninski davek. Krivico je, da se proti kapitalistom in industrijalcem ne postopa zdaleka tako strogo kakor proti kmetom. Kmet mora za vsak prostor, v katerem stanuje družina in delavci, plačevati hišno-razredni davek. Od 15.000 tovarniških poslopij v Avstriji se poneplatita viničarski in hišno-razredni davek. Če ima kmet dobro letino ali kak izvanredni dohodek, se mu davek zviša, če pa je po uimi

oškodovan, se mu za tisto leto ne odpiše. Občutne stroške povzročajo davčne oblasti strankam, ker jih kličejo v urade, kjer se jim dokazuje na njih veliko začudenje, da imajo dohodke, o katerih se jim še niti ne sanja. Ljudje na deželi, ki imajo še pogum in pa vstrajnost, da se s trdim delom mučijo in si v sedajih težavnih razmerah kaj pridelajo ter skrbijo za živež, bi se moral od vseh strani države podpirati, ne pa z neopravičenimi davki težiti. Davčne oblasti ne pomislijo, da mora kmet plačevati visoke neposredne davke pri nakupu tovarniškega blaga, ker so vsled kartelov vsi pridelki, katere mora kmet kupovati, silno podraženi. Ogrski žid narekuje kmetu žitno ceno, dunajski žid nastavi cene živini, socialni demokratje pa dolžijo kmeta, da je oderuh in vse draginje kriv samo on. Dolžnost vlade bi bila, da ne bi preobložila kmečkega stanu, kajti če pade on, pade tudi država. Imamo opravičene vzroke, se pritoževati proti davčnim oblastim in braniti napram prehudemu bremenu osebno-dohodninskega davka.

Poslanci S. K. Z. smo povodom razprave o novi vladni predlogi za osebno-dohodninski davek v državni zbornici energično zahtevali pravično davčno preosnovno in kakor pozneje sledi, tudi zdatne olajšave dosegli, da se kmečki in obrtni stan razbremenita, velekapitalisti pa pravično obdačijo. Ker zadnja leta davčne oblasti vedno hujte pritisajo z osebno-dohodnino, nameravam v prid in obrambo naših kmečkih posestnikov izpregovoriti o najvažnejših postavnih določilih in v lahko umljivih oblikah podati nekaj navodil in vzorcev, kako se naj ravna obrtniki in posestniki in kako naj izpolnjujejo napovedne (priznalnice), katere bodo tekom meseca marca dobili od davčne oblasti za odmerno osebno-dohodninskega davka. To navodilo naj služi našemu kmetu v olajšavo in pouk, da si lahko vsak dan izpolni priznalico, ki je in mora biti postavna podlaga za odmerno osebno-dohodninskog daveka. Na podlagi izpolnjene priznalice, oziroma priziva, mora naš kmet doseči, da se mu osebno-dohodninski davek ne predpiše, oziroma se mu izbrise, ali pa primerno zniža.

Kdo je dolžan, plačati osebno-dohodninski davek?

Vsek mož ali žena, kateri ima nad 1600 K letneg dohodka. Ravno to prvo postavno določilo se od mnogih krije razume. Kot davek podvržen čisti dohodek velja namreč ne samo tisti dohodek (denar), ki ga dobimo po odpisu vseh stroškov koncem leta kot prihranek ter se lahko vloži v hranilnico, temveč k temu spada vrednost denarja, ki ga potrebujemo za sebe in svojo družino, kakor za živila, obleko, stanovanje itd. Zaradi tega mora uradnik, ki porabi svojo plačo za hrano, obleko, stanovanje itd., plačati osebni davek, če si tudi koncem leta ni prihranil nobenega vinarja.

Kdo je dolžan, napoved izpolnit.

Kdor ima več kakor 2000 K čistega letnega dohodka, mora priznalico izpolniti in davčni oblasti predložiti, in sicer tudi brez poziva davčne oblasti. Po paragrapu 204 pa le takrat, če dobi od davčne oblasti poziv. Kdor ima čistega dohodka čez 1600 K, pa ne čez 2000 K, lahko napoved izpolni, ako sam hoče, postavno ni vezan tega storiti. Priporočam pa, da jo izpolni, ker si s tem lahko prihrani morebitne nadaljnje sitnosti ali rekurze.

Izpolnijte napoved pravilno in pravočasno!

Pri napovedi za odmerno dohodninskega daveka se v napovedi na ravno navedene, postavno dopustne odpise dostikrat ne ozira in zato se jih mnogo prepozno pritožuje, da morajo plačevati osebno dohodnino, kar se ne bi zgodilo, če bi bili priznalico pravilno izpolnili. Posestnik, ki svojo napoved tako izpolni, da odstrani vse postavno dovoljene svote od čistega dohodka, s tem ne stori državi nobene krvice, ker se poslužuje samo svoje pravice, ki mu jo daje postava. Prepričan sem, da je pri nas zelo malo posestnikov, ki bi imeli 1600 K čistega dohodka po odbitku postavno določenih izdatkov. Nobenemu ni treba svojih dohodkov zamolčati, pač pa naj vsak vse izdatke na vede v priznalici, ki se po postavi smejo in morajo či čistega dohodka odpisati.

Svetujem tudi vam, dragi kmetje, da se držite natančno časa, določenega za vlogo izpolnjenih na vred ali rekurzov. Dostikrat se slišijo pritožbe, da davčne oblasti prestrogo postopajo, če se predpisani čas zamudi in priznalica prepozno vloži ter je tudi res, da se ravno z ozirom na zamudjeni čas odbije največ rekurzov in se morajo plačevati previsoke davčne vsote. Meseca januarja*) se napoved pravilno izpolni ter odpošlje okrajnemu glavarstvu (davčni oddelek).

Kedaj in kako se napoved predloži?

Meseca januarja pismeno na uračnem obrazcu; toda vsakemu je tudi prost, osebno se oglašati pri davčni oblasti in podati svojo izjavno na zapisnik.

Kako niso dohodki?

V priznalici je določiti gotove in negotove dohodke.

Gotovi dohodki so n. pr., če daš svoje posestvo, njivo, travnik, pašnik ali stanovanje v najem ter sprejemata za to tisto leto gotov znesek. Negotovi dohodki so n. pr. iz gozdov ter se morajo priznati povprečno

* Z ozirom na to, ker se je novela o osebno dohodninskem daveku dne 25. januarja 1914 sklenila, se je za letošnje leto obrok za napoved do zadnjega aprila podaljšal.

po prinosu zadnjih dveh let. Tega zadnjega važnega določila se pa mnogi iz nevednosti ali vsled pritiska davčnih oblasti premalo poslužujejo.

Izposestva se napovej o koto dohodki:

1. Dohodki iz prodanih pridelkov, n. pr. za živilo, zrnje, krmo, sadje, vino, zelenjava, perutnino, mleko itd.

2. Vrednost potrebščin za lastno porabo, katero potrebuje kdo za sebe in svojo družino, n. pr. zrnje, moko, jajca, mleko, drva itd. Vsi ti domači pridelki, ki se doma porabijo, se naj napovedo skupno, in sicer povprečno za tisto ceno, kakor je doma v navadi. Vrednost pridelkov, ki se porabijo za gospodarstvo, n. pr. krma za živilo, svinje, perutnino, se ne vpiše ne v dohodke in ne v izdatke.

3. Denarna vrednost servituov (služnosti).

4. Dohodki iz kamnolomov, peska, ilovice (opekar) itd.

5. Letna najemnina za posestva, travnike, njive, pašnike.

6. Dohodki iz gozdnih pridelkov, kakor različni les, oglje, strelja itd. (Dalje prihodnji.)

Politični ogled.

Državni zbor. Državni zbor je sklican v četrtek, dne 5. t. m., ob 11. uri dopoldne. Dnevni red je: 1. Poročilo davčnega odseka o zakonskem načrtu glede na olajšave pri hišnem razrednem davku (zadnji hišni davek). 2. Poročilo davčnega odseka o vladnem zakonskem načrtu glede na hišni davek.

Deželnii zbori, kateri so dosedaj zborovali, so bili v torek, dne 3. marca, zaključeni, ker že danes, v četrtek, dne 5. marca, začne zborovati državni zbor. — V koroškem deželnem zboru je edini slovenski poslanec Grafenauer, dobro znan korenjak, krepko branil slovenske pravice. V več sejah se je oglašal k besedi in posebno povdarjal, kako nemška večina zlasti v gospodarskem oziru slovenski del dežele zanemarja. Nemci so mu sicer ugovarjali, a vidielo se je posebno iz govorov njih voditeljev Metnica in Dobernika (ponemčena Slovenca), da je potrebna sprava med Slovenci in Nemci. Naši narodni nasprotniki vedno bolj uvidevajo, da morajo nas Slovence upoštевati. — V kranjskem deželnem zboru se je sprejel deželnii proračun za l. 1914. Priravnajkaj se pokrije večinoma z dokladami, a tako, da je kmečko ljudstvo najmanj prizadeto. Liberalni poslanci so govorili pri razpravi tako neslano, da so bili nekateri kar od sej izključeni, drugim pa je moral deželnii glavar večkrat dati ukor. V ponedeljek se je začela razprava o preosnovi ljudskega Šolstva in povišanju učiteljskih plač. — V goriskem deželnem zboru so liberalni poslanci stavili predlog za izboljšanje učiteljskih plač. Predlog pa je propadel, ker se niti liberalci sami niso odločeno zavzeli zanj. Liberalci svoje pristaše samo farbajo, poleg tega pa seveda pridno skribijo, da bi se kmečkemu stanu naložili novi davki. — Istrski deželnii zbor je razpuščen. Nove volitve so tudi že razpisane, in sicer voli splošna skupina dne 7. junija, morebitne ožje volitve dne 14. junija: kmečke občine dne 19. junija, ožje volitve dne 26. junija; mesta in trgi dne 30. junija, ožje volitve dne 4. julija; trgovska zbornica, ki voli dva poslancata dne 10. julija, in veleposestvo dne 17. julija. — Čeprav so volitve še le razpisane za junij, se že vrše prav, pridno predpripriave. Laško bojno društvo „Unione nazionale“ dela s polnim parom, tudi socijalni demokratje se že prav pridno gibljejo, dočim se pa o kakem živahnem gibanju istriških Slovencev in Hrvatov še prav nič ne sliši. Vsled raznih sleparstev, ki so se razkrila uprav v zadnjih dveh letih v gospodarstvu raznih občinskih zastopih, osobito mestnih, kjer so gospodarili Lahi z denarjem 'davkoplačevalcev' ne samo lahkomiseln, temveč so si z njim polnili svoje globoke žepa, se Lahi silno tresejo za svoje dosedanje posestno stanje. Pri tokratnih deželozborskih volitvah bo gospodrujoči laški kliki precej hudo predlo, osobito v Pulju stoji upanje združenih Hrvatov in Slovencev na trdnih ileh. — Tudi tirolski deželnii zbor je že razpuščen. Nove volitve se bojo začele dne 27. aprila in se končajo dne 2. maja.

Češko. Med češkimi Nemci so radi spravnih pogajanj s Čehi izbruhnili hudi prepriki. Liberalci so namreč po svojem zastopniku dr. Bachmannu na lastno pest izjavili, da se odslej ne bodo več udeleževati pogajanj. Nemškoradikalna stranka je radi tega izrekla liberalni stranki svoje ogorčenje. Radikalci so pa ob enem tudi izstopili iz nemške zveze. S tem je razbita edinost nemško-češkikh poslancev, ob enem pa je padlo v. vodo tudi vse upanje, da bi se češko-nemški spor v bližnji bodočnosti poravnal. Listi tudi pisejo, da je vrla dajala nekatemer češkim strankam, posebno liberalni mladočeški, razne podpore iz dispozicijskoga (razpoložljivega) zaklada. Položaj je nastal naenkrat skrajno napet. Češki agrarci grožijo, da bojo v državnem zboru svojo obstrukcijo zopet nadaljevali.

Hrvaško. V deželnem zboru (saboru) je načelnik stranke prava dr. Mile Starčević v daljšem govoru napadal frankovsko pravaško strujo in dokazoval, da se je frankovska struja dala od bivših mažaronskih banov Cuvaja in Tomašiča podkupiti. Med frankovci in pristaši Mile Starčeviča je prišlo radi tega do hudih spopadov. Politične razmere na Hrvaškem so res čudne. Pravaši se bijejo med seboj, koalicija se je zapisala Madžarom, a poslednji se pa

smejejo v pest in tiščijo hrvaški narod vedno bolj v madžarske spone.

Ogrsko. Državni zbor sedaj mirneje zboruje, ker se opozicija sej le v malem številu udeležuje. Dne 2. marca se je govorilo tudi o znanem napadu na katoliško škofijo v Debrecinu. Grof Polonji je povdarjal, da so Rumuni vpravili napad in naj se jih zato s tem kaznuje, da se spravna pogajanja med vladom in Rumuni sploh prekinejo. Rumuni so ta napad odločno zavračali in povdarjali, da je nasilna ogrska vlada sama zakrivila nesrečo, ker z vso silo zatira razvoj nemadžarskih narodnosti. Poslanec manjšine Rakovski je v svojem govoru obdolžil vladu, da je neki banki, v kateri imajo besedo vladni možje in poslanci, nakazala do sedaj letno 1,140.000 K podpore. Po novi pogodbi pa dobi ta banka („Adria“) celo 5,500.000 K podpore. Tako gospodarijo liberalci na Ogrskem z denarjem ubogih davkoplačevalcev.

Italija. List „Agenzia Stefani“ poroča iz Bengazija v Tripolisu, da so Lahi dne 28. februarja t. l. pod poveljstvom generala Ameglia napadli sovražnikovo taborišče Ešlejdima. Sovražnika, 2500 mož, sta napadli dve koloni. Mešana kolona, ki jo je vodil Meomartini, je prodrala po ravnini, druga kolona je pa po gričih prodirala. Sovražnikova artilerija je otvorila boj, a izstrelila je le nekaj strelov. Sovražnik se je pripravil za obrambo na ekslejdimskih gričih, a na napad od dveh strani ni bil pripravljen in je v paniki zbežal. Lahi so izgubili 2 mrtva in 14 ranjencev, sovražnik je izgubil 235 mrtvih in več sto ranjencev. Lahi so začigali dva tabora in so zarubili veliko orožja. Iz tega se vidi, da še Lahi vedno niso gospodarji v Tripolisu.

Francosko. Katoličani so si na zborovanju dne 28. februarja ustavili novo politično stranko, katera se bo razvila po celem Francoskem in ima namen pridobiti katoliški cerkvi zopet potreblno svobodo. Stranka se bo udeležila tudi prihodnjih državnozborskih volitev in sicer po vzoru katoliške stranke v Italiji, da bodo podpirali kandidate, ki se bodo zavezali, da ne bodo delovali proti načelom katoliške cerkve. Na čelu nove stranke stoji več odbliščnih mož, med njimi celo več grofov in škofov.

Portugalsko. Katoličani so si na zborovanju dne 28. februarja ustavili novo politično stranko, katera se bo razvila po celem Francoskem in ima namen pridobiti katoliški cerkvi zopet potreblno svobodo. Stranka se bo udeležila tudi prihodnjih državnozborskih volitev in sicer po vzoru katoliške stranke v Italiji, da bodo podpirali kandidate, ki se bodo zavezali, da ne bodo delovali proti načelom katoliške cerkve. Na čelu nove stranke stoji več grofov in škofov.

Mehika. Prekucuhi so pri postaji Lima spustili vojaški vlak v zrak. Cel vlak je bil razdejan, 55 častnikov in vojakov ter več drugih oseb je ubitih. Prekucuhi so streljali tudi na osebni vlak, ki je sledil ponesrečenemu vlaku na drugem tiru.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

8. Nedelja, 2. postna. Janez od Boga.
- Nedeljski evangelij: Jezus se na gori izpremeni. Mat. 17, 1-9
9. Pondeljek. Frančiška Rim.
10. Torek. 40 mužencev.
11. Sreda. Heraklij, m.
12. Četrtek. Gregor I.
13. Petek. Rozina, vd.
14. Sobota. Matilda, k.

Cenjenim naročnikom „Slov. Gospodarja“! V tiskarni se je z delom zopet začelo. Od zdaj zanaprej bo naš list zopet redno prihajal v navadnem obsegu. Svojim cenj. naročnikom se zahvaljujemo, da so imeli za časa stavke v tiskarni z nami potrpljenje. Mnogi naročniki še za l. 1913 niso poravnali naročnine. **Te prosimo, da nam naročnino pošljemo najpozneje do 15. marca t. l.** Kdor do tega časa ne bo plačal lista, se mu bo list takoj ustavil. Stroški za list se ogromni, zato pa lista tudi ne moremo pošljati zaston. Sicer pa je list tudi silno poceni. Ni ga kmalu lista, ki bi stal 4 K na leto in bi obsegal 12 strani! **Kdor si list na novo naroči in ne pošlje obenem naročnine, dobti na ogled samo 2 številki.** Potem se list ne pošlje več. Svoje prijatelje prosimo, da zdaj začnejo pridno agitirati za „Slovenskega Gospodarja“, da naš list pride v vsako slovensko kmečko hišo!

Upravnštvo.

† Kardinal dr. Kačtaler. V noči od petka na soboto ob 11. uri je v Solnograđu mirno v Gospodu zaspal kardinal rimsko-katoliške cerkve, knezonadškof solnograški, dr. Kačtaler, v visoki starosti 82 let. Rojen je bil leta 1832 v Hippachu pri Brixenu na Tirolskem kot sin ljudskošolskega učitelja. V Solnogradu je dovršil gimnazijo z odliko, nakar je stopil v bogoslovje, katero je istotako dovršil z najboljšim vpsehom ter bil leta 1856 posvečen za mašnika. Kot kaplan je pastiroval le kratko čas na deželi. Imenovan je bil kmalu za podravnatelja solnograške bogoslovnice, leta 1862 je postal doktor bogoslovja in je bil imenovan za profesorja na inomoškem vseučilišču. Šest let pozneje, leta 1868, je bil poklican v stolni kapitel, bil dve leti pozneje imenovan za ravnatelja bogoslovnice, leta 1891 za pomožnega škofa, leta pozneje za stolnega prošta in dne 10. maja 1900 za knezonadškofa solnograškega. Tri leta pozneje je postal kardinal rimsko-katoliške cerkve in

se je kot tak udeležil izvolitve sedanjega papeža Pičja X. Rajni kardinal je bil dobrega in plemenitega srca. Ljubezljivo in ljudomilo se je vedel napram vsakomur in nobenega ni odpustil, ne da bi mu dal na pot tolažilno in prijazno besedo. Njegovi duhovniki so ga ljubili kot svojega očeta. V torek predpolne je bil pokopan cerkveni dostojaščnik, česar življenje je bila nepretrgana nit skrbi za dobrobit cerkve in ljudstva. Za njim žaluje obširna solnograška nadškofovija, h kateri pripada tudi naša lavantinska vladikovina. Učeni, pobožni in požrtvovalni sin in knez katoliške cerkve naj počiva v miru!

* Prevzvani knezoškof dr. Mihael Napotnik se je udeležil pogreba kardinala Kačtalerja v Solnogradu.

* Iz sole. Na dekliški štirirazredni ljuški Šoli v Slov. Bistrici je razpisano mesto definitivne (stalne) učiteljice. Prošnje do 15. marca. Razpisano je tudi mesto nadučitelja na slovenski okoliški Šoli v Ptiju. Prošnje do 12. marca. Obe Šoli ste v II. plačilnem razredu.

* Osebna vest. Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah. 70letnico svoje starosti je obhajal ob veliki slavnostni v krogu sosednih gg. duhovnikov v pondeljek, dne 16. februarja, tukajšnji upokojeni župnik, velezaslužni g. Edvard Janžek. Se na mnoga leta!

* Veličastna zmaga. Naši pristaši so v mariborski okolici priborili naši stranki zopet lepo zmagalo. Pri občinskih volitvah v Pivoli pri Hočah so zmagali našinci po hudem boju v vseh treh razredih, kljub temu, da so mariborski in okoliški nemškutarji napeli vse sile, da bi spravili svoje v odbor. V naših vrstah vlada živahno delovanje, mi zmagujemo! Slava zavědnim; možem ob pobočju našega Pohorja!

* Wastian radi tatvine. Zadnji petek je izročil deželnih zbor mariborskega nemškega poslanca Wastiana okrajnemu sodišču v Gradcu, ki ga zasleduje zaradi tatvine po § 460.

* Deželni zbor štajerski. Končno poročilo o zasedanju deželnega zbora se nahaja na zadnji strani.

* Osebno-dohodniški davek. Danes smo začeli prinašati „Navodilo glede osebno-dohodniškega davača“ izpod peresa poslanca Pišeka. Opazujamo ene, ki so prizadete glede tega davka, da si številke, v katerih bo ta spis, shranijo.

* Brezobrestna posojila. Posl. Terglav je posredoval radi brezobrestnih posojil vinogradnikom, ki se bodo dala prošnjikom, koji so vložili prošnje na visoko namestnijo v zadnjih letih. Na prošnje, ki so se vložile l. 1913, se bo oziralo v prihodnje. Umetno pa je, iste ponoviti. — Brezobrestna posojila so se letos zopet po večletnem odmoru nakazala vinogradnikom. V poštovje je prišlo 185 posestnikov, ki so vložili svoje prošnje že leta 1910. Ti dobijo sedaj posojila v znesku 69.400 K in sicer jih dobi v posameznih okrajih: Brezice 9 posestnikov, Kozje 11, Sevnica 11, Šmarje 8, Konjice 8, Maribor 14, Slov. Bistrica 4, Ptuj 23, Rogatec 14, Ormož 33, Ljutomer 11, Gornja Ragona 24, Lipnica 12, Arnož 2, Radgona 1. — Poslanci S. K. Z. so zopet intervenirali pri grofu Claryu, c. kr. namestniku, in grofu Attemsu, deželnemu odborniku, da se hitro izplača cela svota 200.000 K za leto 1914, katera je bila obljubljena pri pogajanjih v predjesenskem zasedanju.

* Liberalna vsiliivost. Iz Ptuja se nam piše: Veliko iztisoj „Narodnega Lista“ so poslali v ptujski okraj. Dobili so ga tudi naši pristaši. Svetujemo, da ga vsi vrnejo. Pri vseh občinskih volitvah, ki so se vrstile zadnji čas v ptujskem okraju, so štajerčljanci in naprednjaki, oziroma slogaši, složno delali zoper nas. Ker so ti ljudje povsod zoper nas, zato proč z njihovim listom! Ptujskim liberalnim advokatom pa povemo, da nam je znan slogaš, ki je štajerčljancu nasvetoval nemškega advokata. Tako se ravnajo ti narođnjaki po geslu: Svoji k svojim!

* Baharija. „Stajere“ se v zadnji številki bije ob svojo denarnico, češ: „Mi smo mi, vsi listi pa, ki so bili proti nam ustanovljeni, so ali že v krtovi deželi ali pa na poti v njo. Uboga, napilihajoča se žaba, pazi, da ne boš počila! Potem bi se šele pokazalo, kako je s tvojimi notranjimi predali, v katerih je v resnicu velika praznотa in ostuden smrad. Vkljub svojim slavnim „15.000“ bi bil že davno poginil v ptujski mlakuži, ker vsi tvoji častitljivi petnajstisočeri „natisi“ te ne bi mogli „potisniti“ na vrh, če ne bi venomer „potiskala“ Südmarka z velikimi mesečnimi prispevki, ki ti jih „stiska“ v roke. Judežev denar, namenjen za prodajo slovenskega naroda! V rešnici „ginstna krta“!

* Korajža liberalcev ali pred Nemci in nemškutarji se skrijejo liberalni „narodnjaki“ za peč, pač pa z volilno gorjačo nad „klerikalne“ Slovence. Iz Šoštanja se nam poroča: Med glavne stebre liberalne stranke na Stajerskem se prišteva s ponosom Šoštanj z okolico. Ta stebre se je pa zadnji čas začel nekaj krhati. Pred nedavnim časom se je posrečilo pristašem S. K. Z., izviti iz rok liberalcem občino Topolšico, dasiravno so napeli liberalci vse sile, da bi rešili prvi razred. Poslali so učitelja Korpca iz Šoštanja volit za slavnoznamo Šoštanjsko posojilnico in alarmili dr. Vrečka iz Celja, da je prišel osebno gasiti, hočem reči volit, a zamuditi. Upravičeno smo upali, da bodo tudi v Šoštanju samem nastopal pri občinskih volitvah z isto gorečnostjo proti nemškutarjem kakor v okolici proti slovenskim bratom. Pa glej, kaj se je zgodilo? Prepustili so našim narodnim nasprotnikom vse 3 razrede brez vsakega boja; niso se brigali za imenik, in tudi volitev se niso udeležili.

li. In kdo je sedaj krv, da imajo občino zopet Nemci? „Slovenski narod“ pravi, da duhovščina ni porabila „svojega upliva“. Ali se bodo Šoštanjčani sami snežali, ko bodo to oral? Šoštanj, pa duhovniški upliv! Saj vendar Šoštanjčani imo „klerikalci“, ampak ouločni pristaši Narodno-napredne stranke, ki ne potrebujejo voustva duhovnikov. Ce bi se hoteli Šoštanjčani poorigati za volitve, bi morali že sami zaceti, saj bi tudi ne jemali „klerikalcev“ za kanclerate, slednjim in pa duhovščini, kolikor voli v mestu, bi ostalo samo še to delo, da volijo napredne kandidate. — Toliko za sedaj v pouk in odgovor. Slednjič vam pa priporočamo, kadar bodo kake volitve v okolici, kapituliraže še takrat, kakor ste kapitulirali v Šoštanju,

* Štoretnica slovenska vovod. Dne 18. t. m. bo minulo 900 let, odkar je bil haubourški vladar Ernest Zelezni na Gospodovskem prestolu slovensko ustolice za slovenskega vovoda Koroške. Obredi so vsakomur znani iz soških beril. Niso pa znani pravni pomeni teh obredov za Slovence. Izmed vseh avstrijskih, najbrž celo izmed vseh evropskih narodov, se edini Slovenci moremo ponašati, da so naši pradeuge na Koroškem nastavljali in zaprisegali svoje vladarje po narodno-kmečkem običaju in v našem slovenskem jeziku. Od kdaj izvira ta običaj, se vedno ni dogušalo. Nekateri zgodovinarji ga pripisujejo koroškemu vovodu Ingu, ki je kot pokristjanjen vladar hotel na ta način odkrivati kmete, ki so med plemeni sprejeli krščansko vero. Zgodovinsko dejstvo je, da so izza najstarejše slovenske prošlosti do 15. stoletja na Kruskom gradu in na Gospodovskem polju naši slovenski predniki ustoličevali svoje kneze v slovenskem jeziku. Ako se tudi ne oziramo na pravni pomen obredov, ki so jih morda bavarski knezi uvedli iz samopasnih namenov, da izkoristijo slovenske kmete proti puntarskemu plemstvu, za nas je le važno, da so se obredi vršili v slovenskem jeziku. Na ta način ustoličeni knez je postal pravi slovenski vladar, ki je celo pred cesarjem in kraljem govoril v uradnih stvarih le slovensko. Zgodovinar Unrest piše, da se je to zgodilo zato, ker je bila Koroška prava slovenska dežela. Sicer se je tudi po vojvodu Ernestu Zeleznu dolgo časa zdrževal običaj, le izvrševal se ni več natančno. Slovenski koroški stanovi so tudi od njegovega naslednika Friderika III. zahtevali, da se podvrže slovesnemu ustoličenju, le na opetovane prošo do l. 1728 so deželni stanovi trdovratno zahtevali, da nje so mu prizanesli. Tuđi od naslednikov Friderika so se moralci dati ustoličiti, četudi le na površni način, ker se niso mogli naučiti slovenskih obredov in priseg. Deželni stanovi so naglašali, da bi opustitev ceremonij ne mogli zagovarjati napram svojim potomcem. Kaj pa danes nasledniki tako ponosnih slovenskih deželnih stanov? To je koroški deželni odbor. Kaj bi pač ta storil, ako bi op hoteli obnoviti slovenski obredi na Gospodovskem polju? Ponemeno je to risče najslavnejše slovenske zgodovine. Kjer so knezi in vladarji slovesno pred tisoči plemstva in knevitvami govorili in prisegali v slovenskem jeziku, tam danes ni slišati slovenske besede iz ust domaćina. Deželni odbor kot čuvaj starodavnih slovenskih pravic je ogradol knežji prestol z zelezjem, nad vhodom pa dal napraviti zasmehovalni nemški napis.

* Stoletnica največjega sinja Hrvaške in govorovo tudi največjega moža med Jugoslovani, znamenega celemu svetu, Škofa Josipa Jurija Strossmayerja, se bo slavila prihodnje leto. Strossmayer je bil rojen leta 1815 v Osieku. Gotovo bodo Hrvati stoletnico kar najslavnejše obhajali in se jim bomo tudi Slovenci po svojih skromnih močeh pridružili.

* Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridemo skrbijo, da bi se koroški Slovenci utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Koroškem pologoma nazaduje. To je povdiharjal v nekem govoru dr. Rožič in je tudi omenjal vzroke propadanja. Ti vzroki so poučni tudi za nas štajerske Slovence in menda ne bo škodovalo, ako jih omenimo. Dr. Rožič pravi: Plemensko, gospodarsko, numerično koroški Slovenci nazadujejo, nazadujejo pa povsod tam najbolj, kjer se je ljudstvo udalo alkoholu. Alkohol je krv, da je v ljudstvu premalo odporne sile, premalo narodne zavesti. Vzroki nazadovanja koroških Slovencev so razni: gospodarski, narodni, politični — glavni vzrok je pa gospodarska, politična premoč Nemcev in posledica tega, da se čutijo koroški Slovenci majhne, da jim manjka poguma, odločnosti, narodne odporne sile. Zato je treba zanimalja, sočustvovanja, požrtvovalnosti, celokupnega slovenskega naroda. Povdiharjal je velik pomen volilne geometrije za Nemce, povdiharjal izgubo in krivico, ki se godi Slovencem po tej volilni geometriji. Nemcem so na razpolago vsa sredstva; razpolagajo z velikim kapitalom, pomaga jim vladva, državne in deželne oblasti. Slovencem pa dela ravno vladva največje krivice. Še je čas, da se reši koroške Slovence, treba je, v prvih vrstih, da pridejo zlasti oni do spoznanja in prepričanja, ki so v ta namen izvoljeni, da se mora boriti za narodne pravice. Sredstev, da se reši to vprašanje — „koroško vprašanje“ — je mnogo, a prvo in neobhodno potrebno je, da nastopi z vso resnobo in mogočnostjo — slovenska delegacija (drž. poslanci). S. L. S. se pridno zavzema za Korošce.

* Dežela, kjer žganja ne marajo. Ta čudna dežela je Norveška. Od leta 1894 imajo tam žiržavno postavo, ki daje občinam pravico, odločiti, ali se naj v občini kuha in toči žganje ali ne. Vsaka občina

moškega ali ženskega spola, ki je stara 25 let, ima pravico glasovati. Odločitev velja za pet let. Pred kratkim se je zopet vršilo na Norveškem tako glasovanje. Vsploh je ta: 1. Na deželi ni niti ene občine, kjer bi se smelo delati in točiti žganje. 2. V 23 mestih se je šlo za to, da se točenje žganja prepove, poprej je bilo namreč dovoljeno; v 15 mestih je zdaj šnops propadlo, v 8 so še zmagali prijatelji šnopsa. 3. V treh mestih se je šlo za to, da se šnops dovoli, kjer prej ni bil dovoljen. A pametni Norvežani so odločili: ne! Tam so že zdavnata spoznali tega sovražnika ljudske sreče in zdravja Žganjske kotle so Norvežani že prej sami odpravili. Kje smo še pa mi! Naši občinski odbori, naj si bodo katerekoli stranke, nimajo korajje, da bi se uprli proti novim šnopsarjam in gostilnam. Če glavarstvo vpraša občino za mnenje, občinski očetje navadno slepo prikima. In naši domači kotli! Vse povsod vidimo na deželi napisne na hišah: N. N., lastnik kotla, Žganjski Fotli in šnopsarje so znamenja naše globoke teme in zaostalosti. Dokler bo šnops v deželi, je zagotovljeno, vsako šnopsu vdano ljudstvo je surovo, zabito, zapravlivo, si kopije samo svoj grob. — Sveta vojska.

* Španski kralj za kmetijstvo. Listi poročajo, da je španski kralj dal natisniti za 25.000 frankov malih knjižic, ki govorijo o gospodarstvu, in te knjižice potem ukazal razdeliti med ljudstvo.

* Dvoletna vojaška služba. Z ozirom na prihodnje nabore bodi omenjeno, da se mora vsakdo, ki hoče biti deležen le dvoletne vojaške službe, za to olajšavo pravočasno zglasiti, najkasneje pa pri na boru. Kdor to zglasitev opusti, ta izgubi tudi pravico do dvoletne službe in mora služiti tri leta. — Kedaj se bodo pri nas vršili nabori, še ni natančno dočeno.

* Orožne vaje — tudi po zimi. Ker je Rusija zvila število svojega vojaštva, bodo Nemci rezerviste tudi po zimi klicali k vajam, da tako pomogneta svoje mirovno stanje. Enako nameravajo orožne vaje po zimi vpeljati tudi pri nas, morda že letos.

* Nikar v Ameriku! Kakor je razvidno iz raznih ameriških časopisov, je tam štrajk in brezdelje na dnevnem redu. Vsled tega je nastala splošna draginja v Združenih državah; in ne samo po mestih, tudi po deželi. Pa tudi ni upanja, da bi se položaj kaj kmalu izboljšal. Komisija na Ellis-Islandu brez vsakega razloga izseljence zavrača, češ, da je Amerika že prenapočljena z ljudmi ter se boje, da še domačinom kmalu ne bo dosti kruha. Zato kličemo: Nikar v Ameriko! Kdor pa nikakor ne more ostat na rodni grdu, bodisi vsled slabih, nerodovitnih zemlj, ali iz drugih upravičenih vzrokov, naj se raje odloči, da ostane bližje svojega rojstnega kraja. Ker je v Bosni mnogo dobre in rođovitne zemlje in nakup zemljišč mnogo cenejši, kot doma, svetovali bi, da bi se dotičniki, ki jim ni vstrejati doma, zavzeli za Bosno. Družba sv. Rafaela je v ta namen že naprosila razne osebe in družbe v Bosni, da nam ti gredo na roko pri nakupu zemljišč. Dobili smo tudi povoljen tozačevni odgovor. Kdor se zanima za to, se naj obrne na Rafaelovo družbo v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 29, I. nadstropje. (Glavna mitnica.) Tu dobri vsa nadaljnja pojasnila in posređovanja — brezplačno.

* Letošnja ozimina kaže na sploh jako dobro. Sicer je bila zima do sedaj precej mrzla, a ozimna žita so bila lepo pod snežno odejo, ki jih je obvarovala mrzlotne. Le redkoma poročajo o pomrznenju v letosnjem zimi. Posebno dobro stoji ozimna pšenica in rž v Severni Ameriki, tako ugodna poročila prihajajo tudi iz Rusije, enako iz Nemčije in iz Angleškega. Balkan ima letos dobra ozimna žita, kar seveda pride: bolj za ondotne države, kot za svetovno trgovino, v račun. Pri nas je žitno stanje do sedaj ugodno. Par izjem seveda ne pride v račun. Kakor do sedaj kaže, lahko računimo na ugodno prihodnjo žetev, seveda ako ne pridejo vmes kake posebne uime, ki bi setve pokončale.

* Cene usnja — so padle. Usnjarski kartel na Dunaju je sklenil znižati cene podplatom precej izdatno.

* Zitne cene zadnjega tedna. V zadnjem tednu so cene pšenice deloma poskočile, po rži se manj porašuje, ker ržena moka nima posebno dosti odjemalcev. Cene buđimpeštskega trga so bile sledče: pšenica K 12.03 do 12.33, rž K 9.14 do 9.41, ječmen K 6.75 do 7.25, oves K 7.71 do 7.81, koruza K 6.69 do 6.77. Cene so za 50 kg. — Tudi cene na dunajskem trgu so skoro enake onim v Buđimpešti.

* Drevo izredne debelosti. Ob potu iz Dola na Straški hrib stoji starodaven kostanj, katerega deblo obsega 12 metrov in se v njegovi votlini srednjevelik človek lahko poštevno vzležne. Ako bi mu bila oblika primerna, bi bilo to orjaško drevo, da ne kmalu takega.

* Tri starke zgorele. Mestna ubožnica v mestu Dancig je zgorela. Tri uboge starke v starosti 82, 34 in 87 let so zgorele in so našli po končanem požaru le ožgane kosti.

* Dinamit ubil delavca. Frijatelj nam poroča iz Zagorja ob Savi. V soboto okrog 10. ure dovoljno se je dogodila v kamnolomu g. Birolla velika nesreča, ki je zahtevala 2 človeški žrtvi. Delavca Glavač Lenart in Sajovec Blaž sta izstreljevala skale z dinamitem. Pri tem pa sta, kakor se splošno sodi, prisla na neko nekaj dni staro duplino. Iz katere baje ni bil dinamit popolnoma izstreljen, ter ondi zopet naprej vrtala. Naenkrat pa se je vžgal dozidevno prej ostali kos dinamita ter obadvaj delavca vrgel ka-

ke 4 metre visoko v zrak. Delavec Glavač, ki zapušča vdovo in 7 nepreskrbljenih otrok, je postal na lelu mesta mrtev in ves razmesarjen. Drugi delavec Šajovec je sicer postal še živ, toda tudi ta je zelo poškodovan; zlomljena mu je ena roka in poškodovane imata oči, da ne bo nikdar več videl. Vsekakor bi bilo priporočati pri rabi dinamita malo več pozornosti.

* **Dijaški kuhinji** v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: po 5 K: Jurkovič Martin, dekan, Lovrec Andrej, kaplan; 4 K: učiteljica Ivančič Nina; 3 K: kaplan Kos Mihael; po 2 K: tržan Dijak Fric, veleposesnica Marija Postružnik, šolski ravnatelj Robič Janez, učiteljica Robič Julija, trgovec Seršen Franc, odvetnik dr. Stajnik, učiteljica Wessner Josipina; po 1 K: podobar in kamnosek Jakob Golobič, učiteljica Herzog Leonida, lončar Kociper M., trg. sotrudnik Gust. Ozmec, čevljar Ozmec Franc, solicitor Fr. Pajnhart, tržan Jakob Rajh, kaplan Rezman A., klobučarica Ana Robek, uradnik Roman Röck, briveč Veselič Pero, trgovec Vršič Srečko, učitelj Zacherl Fran; 40 v: učitelj Venigerhole Miroslav; 40 v: učitelj Mikl Ciril; vti: v Ljutomeru; Zacherl Minka, učiteljica pri Sv. Krizu, 1 K; Rakovec A., gostilničar na Podgradju, 1 K; nabrala dvojni gosti Dunaj-Slavčič in Slavčič-Ivanjsič na Kameničku K 10.52; na gostiji Trstenjak-Brunčič na Krapji K 2.50; dr. Medved 20 K; gostje na gostiji Lešnik-Horvat 8 K; gostje na gostiji Vinko Lončarič in Jul. Kocjan 15 K; gostje na zlati gostiji Franca in Franciške Strniša 9 K; kaplan Trinkaus 5 K; kaplan Franc Spindler 5 K; dr. Ivan Mlakar, stolni dekan, 200 K; kaplan Gorjup Peter 5 K; profesor dr. Leop. Poljanec 5 K. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero: Bog plati!

* **Javna zahvala.** Zavod šolskih sester v Mariboru si šteje v prijetno dolžnost, se tem potom očitno zahvaliti slavnemu mariborskemu prebivalstvu za nepričakovano naklonjenost, s katero je iznenadilo sestre, ki so nedavno prosile miloščine za dobrodelne namene zavoda in šole. Vsak dar, vsako tudi najeznatnejšo žrtve iz prave krščanske ljubezni naj ljubi Bog blagim darovalcem bogato poplača tu in v večnosti!

* **Vsakem brivrem pošljem zastonj po nefrankovanu** — po naročilu tvornice za lysiform, dva ali štiri elegančna, pozačena desinfekcijska aparata in zraven spadajoče table. Samo poštino (70 vin.) plača prejemnik. Kemik Hubmann, Dunaj, XX., Peterschgassee 4.

* Za spomladne setve in okapavine je najboljše gnojilo Tomaževa žlindre, če hočemo doseči obilen sad. Opazujamo na današnji inserat Tomaževe žlindre.

Na delo za „Slov. Stražo!“

Šajerski Slovenci! Razširimo svoje obrambno društvo »Slov. Stražo!« Straža je že veliko storila za šajerske Slovence, posebno v zadnjem času, pa še ni našla na Šajerskem dovolj zanimanja in podpore. Koliko je še krajev v naši deželi, kjer ni nobene podružnice »Slov. Straže« pa bi lahko bila in bi tudi morala biti. Šajerski Slovenci, p-o-lavimo 500 letnico ustoličenja koroških vojvod z ustanovitjo novih podružnic našega obrambnega društva. V proslavo 500 letnice najmanj 50 novih podružnic!

Mariborski okraj.

m **Maribor.** V soboto je v mariborski bolnišnici umrl, gostilničar „pri grozdu“, g. V. Špacek.

m **Maribor.** Naši mestni očetje, ki se posebno odlikujejo po sovraštu do Slovencev, „dobro“ gospodarijo. Mestni proračun za leto 1914 izkazuje 66,972 K 81 v primanjkljaja.

m **Peter** pri Mariboru. (Razne novice.) Nas prejšnji kaplan, č. g. Martin Tomažič, leži smrtno bolan v radgonski bolnišnici. Pretečeni teden so ga sprevideli. Gg. kolegom in sobratom ter vsem znanem se priporoča v molitev. — G. Jožef Lorber, naš priljubljeni in čiščani župan, obhaja te dni svoj srebrni jubilej cerkvenega ključarstva. Za 25letnico mu je poslal preč. kn.-šk. urad kaj laskavo in dobrohotno pohvalno pismo. Naznanih se je to že v cerkvi, a slovesnost se bo obhajala še-le po Veliki noči. Mož, zvest veri, domovini in cesarju, je vreden, da se ga časti. — Na mnoga in srečna leta!

m **Pivola** pri Hočah. Naše občinske volitve so se vrstile v lepem redu, dasiravno so si nemškutarji toliko prizadevali, razdreti našo slogo. Oskrbnik graščine Hausampaher se je tudi veliko trudil pri svojih podložničih, da bi volili z nasprotno stranko. Radi borovih vej in strucov se je žal marsikateri dober Slovensec dal zvodiči. Tudi pri neki pobožni vdovi so dobili nasprotniki pooblastilo, ker se je zbalala graščinske komande. Tudi učitelj Gatti si je mnogo prizadeval, čeravno ga naša občina popolnoma nič ne briga. Pri gospoj Radanovič je zberačil pooblastilo, a ker še mož živi, je bilo pooblastilo zavrnjeno. Zelo žalosten pa je bil krčmar Koren, ker ni mogel dati posilnemec svoje štirime. Izvoljeni so slediči možje: za odbornike: Lebe Franc (Župan), Trnjak Franc, Rečnik Janez, Breznik J., Krebs Jožef, Šunko Jurij, Grašč Miha, Peteršič J. in Visočnik Janez. Za namestnika pa: Bračko Andrej, Predan Fr., Ledenek J., Gorjup J., Fric Janez in Koren Stefan. Boj se je vršil skoro „na nož“. Naši so imeli v III. razredu 24, v II. 10 in v I. 4 glasove. Nasprotniki v III. 17, v II. 9 in v I. 3 glasove. Nemškutarji so se pred volitvijo veselili zmage, mi se je pa veselimo sedaj in kličemo: Pivola je bila in bo ostala slovenska občina. Živijo!

Ptujski okraj.

p **Sv. Andraž** v Slov. gor. Predpustna veselica, katero je priredilo Katoliško slovensko izobraževalno društvo, je sijajno uspela. Domači pevski zbor pod vodstvom gosp. organista Domajnka, je častno rešil svojo nalogo. Prav krepko je udarjal tamburaški zbor od Sv. Antona. Zraven domačih govornikov je nastopil g. Polanec od Sv. Antona. Burka: „Dva gluha“ se je prav dobro obnesla. Katoliško slovensko iz-

obraževalno društvo naj nam še večkrat priredi tako prijetno in veselo zabavo.

p **Sv. Andraž** v Slov. gor. Tukaj je bilo letošnji predpust poročenih 10 parov, neveste večina iz Marijine družbe. Vsem novoporočenim obilo sreče!

p **Sv. Urban** nad Ptujem. Gospodarsko bralno društvo je imelo dne 22. februarja v gostilni g. Ant. Klemencija predpustno veselico, katera se je prav sijajno obnesla.

p **Sv. Križ** pri Slatini. Naše politično društvo je imelo pretečeno nedeljo dne 1. marca pod vodstvom župana Roškarja svoj občni zbor. Kot govornik je nastopil urednik Fr. Žebot iz Maribora. Našim poslancem se je izreklo popolno zaupanje. Ogorčenje pa se je izreklo liberalni stranki, ki se je izrazila zoper obrtne olajšave na kmetih. — V nedeljo, dne 1. marca, smo imeli volitev župana. Izvoljen je zopet vrli posedanja župan g. Smole. Svetovalci so tudi sami našinci. Nek liberalček, ki pa še niti 24 let nima, se je trudil, zanesti med naše može razdor, a jo je posteno skupil.

Ljutomerski okraj.

1 **Sv. Jurij** ob Ščavnici. V nedeljo, dne 1. marca, je imelo naše Bralno društvo svoj občni zbor v Ščavnici. Novi odbor je sestavljen tako-le: Predsednik Stuhec Franc; podpredsednik Horvat Franc; tajnik Košar Ivan; blagajnik Golnar Ivan; knjižničar Kocbek Valentín; odbornika Jaušovec Janez in Plavec Alojz. Kakor je iz sedanjega odbora razvidno, bo društvo tudi za naprej hodilo vedno le po začrtani poti, kakor dosedaj.

1 **St. Jurij** ob Ščavnici. Umrl je v torek, dne 3. marca zjutraj dr. Ivan Klobasa. N. p. v m!

1 **Kupetinci** pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Tukaj je dne 29. prosinca umrla 68letna Marija Horvat. Rajna je bila priljubljena daleč na okoli. Naj v mriju počiva!

Slovenjgraški okraj.

s **Razbor** pri Slovenjem Gračcu. Dne 1. marca je tukajšnje Katoliško izobraževalno društvo imelo svoj redni občni zbor, kateri pa je bil nepričakovano dobro obiskan. Govoril je naš organist Fr. Čerč. Izvolil se je novi odbor in pristopilo je lepo število novih udov. Veliko škode je društvo prestalo lansko leto; zato pa se je letos še bolj oživel.

s **Remšnik.** Tukaj se bode obhajal sv. misijon pod vodstvom č. gg. misjonarjev od sv. Jožefa pri Celju od 14.—22. marca t. 1.

s **Muta.** Veselica se je obnesla na pustno nedeljo jako lepo. Prostorna gledališča soba je bila polna naših okoličanov. Tudi Marenberžani so nas posetili v lepem številu. Naša vrla dekleta so uprizorila: „Vestalko“ tako dobro, kakor smo od njih že navajeni. Igro so povzdignili rimski kostumi, ki jih je drage volje posodoval Dramaščno društvo v Mariboru. Fantje pa so skrbeli za smeji, ker so igrali: „Poštno skrivnost.“

Konjiški okraj.

k **Zreče.** Tukajšnja podružnica društva Slovenjska Straža je 22. februarja imela občni zbor. Čuli smo, da šteje okoli 70 društvenikov. V minulem letu se je nabralo prispevkov okoli 120 K; poročilo omenja polhvalno tudi zbirke pri svatbah. Govornik iz sodstva obravnaval je vzgojni pomen društva ter nas vzpodbuval k vtrajnosti in požrtvovalnosti. Pevski zbor spremil je glasovir. Dekleta so uprizorila šaligro. Vse se je vršilo pohvale vredno.

k **Bohorina** pri Zrečah. Tu je umrla mladenka Matilda Kovše, članica Marijine družbe, iz domoljubne hiše. Svetila ji večna luč!

Celjski okraj.

c **Celje.** Z 10. marcom se prične zopet redna avtomobilna vožnja med Celjem in Ljubljano ter obratno, in sicer: 1. Odhod iz Celja ob 6% urij zjutraj, prihod v Ljubljano ob 9% urij dopoldne; 2. odhod iz Celja ob 2% urij popoldan, prihod v Ljubljano ob 5% urij popoldne ter ravno enaka vožnja iz Ljubljane proti Celju ob istem času.

c **Savinjska dolina.** Dne 2. marca je bilo v deželnih zbornicih dovoljeno posojilo mestu Gradec—Maribor v znesku 7,000,000 K, za napravo elektrike, katero namerava po nizkih cenah oddajati tudi občinam na Spodnjem Šajerskem. Tovarna se bo že letos pričela graditi nad Mariborom ob Dravi. Opozarja se županstva na Spodnjem Šajerskem, da ne sklepajo sedaj z zasebnimi podjetniki nikakšnih pogodb ter naj počakajo do zgotovljenja omenjene tovarne.

c **Gomilsko.** Pustna veselica, katero je priredilo Bralno društvo dne 22. sredo, je vkljub slabemu vremenu prav dobro uspel. Prav posebno hvalo pa izreka Bralno društvo vrlim Braslovčanom, ki so se v ogromnem številu odzvali našemu povabilu.

c **St. Jurij** ob Taboru. Umrla je dne 26. m. m. po večletnem bolehanju Frančiška Hanžič v Ojstriški vasi. Žaluočemu možu, našemu uglednemu somišljniku, in njegovim rodbini, v kateri je tudi rajne sin, č. g. bogoslovec Ivan Hanžič v Mariboru, naše srčno sožalje!

c **Rečica** ob Savinji. V nedeljo, dne 22. februarja 1914 se je poročil tukajšnji pekovski mojster in trgovec g. Ivan Faganel z Nežiko Plesnikovo iz uglede, posebno ljubiteljem naših gora, turistom, dobro znane vrle hiše v Logarjevi dolini. Bila srečna! Za Slovensko Stražo darovala ssta dva svata znesek 5 K.

c **Dramlje.** Meseca januarja se je poročil vrli fant (naš pristaš) g. Franc Kožuh, z gdč. Lizo Lamut iz Konjic. Na gostiji se tudi ni zabilo na Slovensko Stražo. Obilo sreče!

c **Mestinje.** Poročil se je dne 11. februarja vrli mladenič Jesenko Rok z gdč. Nežo Šelgo iz Zibike. Obilo sreče!

c **Šmiklavž** nad Laškim. Na pustno nedeljo so se vrlo dobro izkazale naše mladenke v igri: „Lurška pastirica“. Težavne vloge so rešile na splošno začetkovnost. Marsikateremu gledalcu so se poiskrile v očeh solze ginjenja. Naj jim bo na tem mestu izrečena zahvala za obilen trud! Obisk je bil nepričakovano številjen in zato tudi blagajnik začetek.

Brežiški okraj.

b **Brežice.** Dne 25. prosinca je naše izobraževalno društvo priredilo gledališko predstavo: „Skripen zaklad“ in nato zelo zanimivo predavanje o Balkanu s skiptičnimi slikami. Mnogočast. g. dekan je povedal veliko zanimivega o zadnji vojski ter o stanju katoličanov na Balkanu, ko smo gledali prekrasne slike, posojene od apostolstva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. V kratkem upamo dobiti tudi slike in govornika o „Sv. vojski“ zoper alkohol. — Kmečki sin Jožef Golič, ki je že od začetka odbornik Izobraževalnega društva, se je poročil z vrlo mladenko Marijo Molan. Bog daj srečo! — Balomo se hude povodni ob skopnenju letošnjega snega, pa nam je, hvala Bogu, prizanesla. — Kolika dobrota za našo šolsko mladež je bila šolska kuhinja zlasti to zimo, se vidi že iz tega, da je bilo v tem hudem mrazu razdeljenih nad 4200 topnih kosil, Bog povrni vsem dobrotnikom in zlasti še blagim gospem in gospodičnam, ki so oskrbovale kuhinjo! — Dne 22. februarja je tukajšnji odsek „Sv. vojsko“ imel poučni shod z govorom in deklamacijo. Priglasilo se je zopet nekaj novih članov. Le pogumno naprej!

b **Pišece.** Zlato poroko je obhajal dne 16. februarja t. l. odločen naš pristaš In vedni naročnik našega lista, gospodar Anton Kostevec v Podgorju. Znajajočemu, delavnemu in za vse dobro mladeniču navdušenemu možu se želimo ob strani ljubezni živje in v veselje večinoma že preskrbljenih otrok, še mnogo srečnih let! Obenem je bila poročena tudi najmlajša hčerka Tončka z vrlim mladeničem Tončkom iz ugledne hiše Černičeve. Bila srečna!

b **Sv. Peter** pod Sv. gorami. „Slovenski Narod“ je prinesel v svoji številki dne 24. svetega poročilo o občinskih volitvah v naši nekdaj prisiljeno „napredni“ občini. Liberalni dopisnik počaščuje volilne agitatorje Slovenske Kmečke Zveze s primki in posvkami, da si s tem olajša rane in bolečine zavoljo propada Narodne stranke; nas pa to samo vspodbuja k veselju in novemu življenju. Mi vprašamo dopisnika: Kdo pa je v Sv. Petru slavna in mogočna Narodna stranka? General dr. Kunej, nekdanji rudokop Jože Kralj, politično kričavi Franc Narat, socijaldemokrat Gubina in pa obče „priljubljeni“ učitelj Gostinčar. Ta peščica ljudi hoče sedaj komandirati celo župnijo. Med temi voditelji so nosile tri Šentpeterske dame do dneva volitve svoje glave hudo pokonci, sedaj hodijo potre ter se najraje pokazejo samo na večer. Ta volitev je torej spremnila politično obliko St. Petra in Šentpetranov. General Kunej ni več general, temveč se mora zadovoljiti z navadnim imenom: propadli sotrušnik. Rudokop Kralj se je hotel politično prav visoko povpeti, pa smo mu rekli zavojlo njegovih trbovljiskih političnih manir: ne boš, Kraljček, si pa še tudi dosti premlad, da bi druge vodil! Čudovito se je obnašal pri teh volitvah tudi Anton Kunej iz Rajhenburga. Po volilnem lokalju je študil, kakor agent za prevajanje ljudi v Ameriko, seveda poln vnetja in prepiranja, da zmaga Narodna stranka. Po izidu volitve pa jo je popihal žalosten, kakor s pogreba; mislimo, da bo drugič rajše ostal za pečjo. V slučaju, da dopisnik „Slovenskega Naroda“ ne pusti obrtnikov našega mišljenja pri miru, razložimo povesti o načrtnjakih celemu svetu. Za sedaj omenimo: če je v resnici kdo po gostilnah goste napadal, je bil to edino član Narodne stranke, kojega ime danes ne prizimo. Kar se pa „treznosti“ tiče, bodo sedaj tisti narodnjakarji, ki bodo pri občini zgubili šarže, ali pa zasluzek, imeli priliko, važiti se v „treznosti“ in biti drugim za zgled. Dozaj namreč narodnjakarji še niso bili zgled treznosti in menda še tudi dolgo ne bodo, ker si morajo zalivati žalost nad propadom.

b **Sv. Peter** pod Sv. gorami. V „Slovenskem Narodu“ me nek surovež liberalne stranke porogljivo imenuje treznega. Ker dotični dopisnik nima nobene olike, mu tega ne zamerim. Svetujem pa mu, da naj rajši na sebe gleda in na svoje plete in zidovje, ki se mu podira pri hi

b Buče. V nedeljo, dne 22. februarja, smo ob veliki udeležbi ljudstva pokopali skrbno gospodinjo in blago mater Marijo Sinkovič, rojeno Debelak, N. v m. p.! — V ponedeljek se je pa poročil priden mladnič in posestnik v Bučah, Ant. Žlender, s kmečko hčerjo Marijo Prebil iz Verač. Na gostiji se je nabralo za Slovensko Stražo 7 K 30 vin. Lepa hvala!

Boj za obstanek hmelja.

(Piše župan Florjan Rak.)

Na Bavarskem se je pojavilo pri hmeljarjih prečanje, da hmeljarstvo Avstro-Ogrske dela veliko konkurenco Nemčiji, ker se iz Avstro-Ogrske 43—70% tu pridelanega hmelja izvaja v Nemčijo. Hmeljarji na Bavarskem se pritožujejo, da njihova hmeljereja radi tega nazadjuje in se tudi hmeljšča od leta do leta krčijo. Zato so zastopniki hmeljarjev v bavarskem državnem zboru dne 7. februarja zahtevali, naj se carina na hmelj, ki sedaj znaša za uvoženi hmelj 20 mark za 100 kg, zviša pri prihodnjih trgovinskih pogajanjih na 100 mark. Nasprotno pa so se zavzeli pivovarnarji in trgovci s hmeljem, da naj bi ostalo pri 20 markah, ker Nemčija je sama za sebe tudi država, ki izvaja hmelj, in če Nemčija napravi višjo carino na hmelj, se ne bo hmelj iz Avstro-Ogrske uvažal v Nemčijo, bo pa potem nemški hmelj, ki se izvaja v vseh oglih in koncih, naletel vsepopovsidi na avstro-ogrski hmelj, ker si bo Aystro-Ogrska moral drugje iskati trge za svoj hmelj. Dalje bi tudi svetovni trg v Norinberku izgubil vso svojo veljavno in bi bila nemška trgovina s hmeljem dokaj uničena. Nazadnje je bil sprejet z veliko večino predlog, naj nemška vlada dela na to, da se hmeljereja Nemčije pri prihodnjih pogodbah kolikor mogoče zavaruje proti drugemu hmelju z visoko carino.

Tudi avstrijska agrarna zastopstva, med njimi tudi hmeljarska društva, so zborovala, in sicer na Dunaju. Bilo je tudi zastopano Južnoštajersko hmeljarško društvo po svojem predsedniku. Povdralo se je, da Avstro-Ogrska nikakor ne sme dopustiti, da bi se carina v Nemčiji zvišala nad 20 mark pri 100 kg, ker največ svojega hmelja Avstro-Ogrska posilja v Nemčijo. Pač pa naj se deluje na to, da se kolikor mogoče zniža carina, ki jo imajo Amerikanci, na uvoz hmelja, namreč 173 K na 100 kg, ker se naš izvoz v Ameriko vedno množi. Nadalje se je povdralo, da bi carina pri prihodnjih pogodbah smela ostati pri 24 K pri uvozu hmelja v Avstro-Ogrsko, ker pri tej carini se da avstro-ogrškim hmeljarem izhajati; v Avstro-Ogrsko se namreč uvaža le kakih 23.000—27.000 stotov po 50 kg in radi slabe kakovosti se ne dela nobene konkurence avstrijskim hmeljarem. Dalje se je povdralo, da mora avstro-ogrška vlada gledati na to, da ne bo Nemčija zvišala carine nad 20 mark pri 100 kg. Da bo boj za zvišanje carine v Nemčiji pri pogajanjih jako hud, se vidi tudi iz tega, ker trdijo v Nemčiji, da v primeri uvoza in izvoza med Avstro-Ogrsko in Nemčijo nima uvoz iz Nemčije v Avstrijo nobenega pomena proti uvozu iz Avstro-Ogrske v Nemčijo; nadalje je lega za hmelj pri nas veliko bolj ugodna kakor pa v Nemčiji, in pri nas hmelj dozori prej, je dobre kakovosti in je kmalu na trgu v Nemčiji. Potem še trdijo, da so pri nas pridelovalni stroški nižji kakor v Nemčiji. Torej je za Nemce neizogibna konkurenca.

Društvena naznanila.

m Maribor. Se enkrat opozarjam na občni zbor mariborske skupine J. S. Z., ki se vrši v nedeljo 8. marca, ob 10. uri popoldne v Zadr. Zvezki.

m Maribor. Vabimo na igro, ki jo drugič priredijo udje Katoliškega pomočniškega društva v nedeljo, dne 8. marca 1914 v dvorani Apothekergasse štev. 6 v Mariboru. Sposed: 1. Petje, mešan zbor vrhov cerkevnih pevcev iz Kamnice. 2. Vesela igra v 3 dejanjih: „V Ljubljano jo dajmo!“ Blagajna se odpre ob sedmi uri. Začetek točno ob osmih zvečer.

m Maribor. V slovenskem gledališču se dne 22. sušča predi zgodovinska igra „Quo vadis“, vrstnica igre: „V znamenju kriza.“

m Jarenina. Za Slovensko Stražo so darovali jareninsko rodoljub na prijateljskem sestanku pri Heriču na Pesnici 7 K. Hvala!

m Jarenina. Za Slovensko Stražo se je nabralo na gostiji Sparl-Vodnik med veselimi svati 12 K 50 vin. Slava obmejnem narodnjakom!

m Orehova vas. Na Horvatovi, po domače Salamunovi gotnosti v Orehovi vasi se je nabralo med svati 8 K za Dijaško kuhičino v Mariboru. Zivio!

m Sv. Trojica v Slov. goricah. Cebelarska podružnica pri Sv. Trojici ima svoj občni zbor dne 8. marca, ob 8. uri zjutraj, pri g. Mlinariču.

p Ptuj. V nedeljo, dne 8. marca, se vrši v minoritskem samostanu v posojilniških prostorih shod J. S. Z. ob 11. uri popoldne. Delavci, viničarji, posli ter vsa zavedna mladina, pride vti da dan na velevažen shod. Govornik gospod Zajc pride iz Maribora.

p Ptuj. Kmetijska podružnica za ptujsko okolico priredila na praznik, dne 19. sušča, ob 9. uri predpoldne, pri gospoj Zupančič v Ptuju zborovanje govedo- in konjerejev ptujskega okraja. Namen je poizvedeti, kakšne bike in zrebov zahtevajo z ozirom na pasmo. Izražene želje se bodo predložile merodajnim krogom. K zborovanju pride tudi zanesljivo gospod živinorejski nadzornik Martin Jelovšek, ki bode predaval o živino- in svinjereji; zato vabi vse gospodarje in gospodinje ter pričakuje prav obilno udeležbo — odbor.

p Sv. Marko niže Ptuja. V nedeljo, dne 8. marca, bo predaval gosp. Antonija Stupca iz Maribora o „Sveti vojski“ ali družbi treznosti in sicer za šolske otroke v šoli, takoj po pozni službi božji, za žene in dekleta v Posojilnici po večernicah.

p Srednje. V nedeljo, 8. marca, ima D. Z. svoj mesečni sestanek. Dekleta, pride v obilnem številu!

l Ljutomer. Blagorodni gospod baron Nagl, zasebnik v Ljutomeru, je podaril društvu Orel 100 K. Bog plati! Bog živi posnemovalce!

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Vrla rodoljubka Micika Vršič je nabrala 6 K za Slov. Stražo. Od tega so darovali 3 vrli mladinci 5 K. Zivio!

s Brezno ob Dravi. Gregorjeva nedelja bo letos izjemoma že dne 8. sušča, zaradi sv. misijona, ki se dne 15. marca v St. Ožbaltu konča in na Remšniku pa isto nedeljo prične.

s Marencberg. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 29. marca poučni shod.

s Sv. Ilj pri Velénju. Dne 8. sušča po večernicah bo imelo tukajšnje bračno društvo svoj letni občni zbor po navadnem sporedu. Prijatelj društva in lepega berila se uljudno vabi.

s Šoštanj. Jubilejna podružnica c. kr. kmetijske družbe za Šoštanjski okraj ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 8. sušča, ob 3. uri popoldne v prostorih cerkve hiše pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja. Ker je na dnevnem redu tudi volitev odbora za dobo 3 let, vabi se vsi člani podružnice, da se udeležijo v obiljenem številu.

k Konjice. Na Jožefovo, dne 19. marca, ima Katoliško politično društvo za konjiški okraj po stanovskem nauku obč. zbor. Poroča gospod državni in deželní poslanec Franc Pišek. Priatelji Kmečke Zvezde, zberite se iz celega okraja!

k Konjice. Za Slovensko Stražo je dala Roza Kokol iz Brda 2 K. Gostje na gostiju: Vivod-Kotnik K 10.35, pobirala sta Franc Furman in Jula Kumer; Sibanc-Slapnik K 6, pobirala je nevesta Sibanc; Skoflek-Skale K 5.20, pobirala Jula Kumer; Bogatin-Bogatin K 4.30, pobirala Terezija Godec. Naj Bog živi vse narodno zavedne Slovence!

k Loškagera pri Zrečah. Na svatovščini Oprešnik-Gričnik se je za Slov. Stražo nabralo 2.20 K. Hvala!

c Celje. Občni zbor izobraževalnega društva se vrši v nedeljo, dne 8. marca, ob treh popoldne, v dvorani hotela „pri belem volu.“ Na dnevnem redu je volitev odbora in govor g. učit. Levstika.

c Miklavž nad Laškim. Katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 8. marca, po večernicah, občni zbor z navadnim dnevnim redom.

c Novacerkev. Cebelarska podružnica v Novočrkvi pri Vojniku uljudno vabi svoje člane, da vplačajo udnino v znesku treh kron.

c Polzela. Kat. bralno društvo na Polzeli ima v nedeljo, 8. sušča, ob 3. uri popoldne, v bralni sobi svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom.

c Polzela. Podpisano šolsko vodstvo slovenske šole na Polzeli čuti prijetno dolžnost, da se vsem blagim darovalcem za slovensko božično javno najprisrenejše zahvali. — Darovalci: dr. Červinka, okrožni zdravnik na Polzeli, 30 K; trgovce Žigan na Polzeli 30 K; županstvo Polzela 25 K; Ciril-Metodova podružnica v Mozirju, nabранo po gd. Tončki Ježovnik, K 15.08; klub naprednih akademikov v Celju 15 K; v trgovini Žigan na Polzeli nabran 10.50 K; nabran v Celju 22 K; gospa Bebe Jakščová nabrala na Vranskem 27 K; nadučitelj Petriček nabral v Žalcu 9 K; nabiralna pola v Št. Pavlu 1 K; Piki in Zanier v blagu; Peter Majdič v Celju 10 K; gospa Orešnik, gostilničarka na Polzeli, 10 K; po 5 K so darovali: č. gg. Leber, župnik v pokoju, župnik Jodi, Dinko Cizel, vsi na Polzeli; č. g. Musi A., kaplan, Polzela, 4 K; gospa profesor Suhačeva v Celju 2 K; na blagu so darovali: gd. in g. Cizel, trgovca na Polzeli. Razne zavdne polzelske gospodinje so darovale v mleku, fajčih itd.; gospa Cimpermanova in gospa Tušaková sta pa spekli vso pecivo brezplačno. Gospod Julij Žigan je prevzel razdelitev ter vse s delovanjem gd. Antice Lipovec, pošte upraviteljice na Polzeli, vredni in razdelil. V blagu so darovali še slednje gospodje iz Celja: Leskovšek in Goričar, Zabukovšek Maks, krojači, R. Stermeki, trgovce, Prica in Kramer, trgovca. Bog plati! — Šolsko vodstvo slovenske šole.

c Rečica ob Savinji. Tukajšnje Kmetijsko društvo ima svoj redni občni zbor dne 8. sušča 1914, popoldne ob 3. uri, v gostilni g. Jožeta Stiglie, po domače Čujež. — Eno uro pozneje pa se vrši tudi redni občni zbor Ljudske hraničnice in posojilnice v Rečici ob Sav. ravno v istih prostorih.

c Rečica. Bikorejska zadružna javlja po svojem načelniku A. Turnšku, da se vrši prvi občni zbor v pondeljek, dne 9. marca, popoldne ob osmih v lokalnu Prislan. Govori dež. živinorejski nadzornik g. Jelovšek.

c Sladka gora. V nedeljo, dne 8. marca, po večernicah, se vrši občni zbor bralnega društva, mladinskih zvez in podružnic Slovenske Straže. Sedaj, ko ponehava zima v naravi, naj nastopi ljubica in živilna pomlad po dolgem odmoru zopet enkrat tudi v našem društvenem življenju.

c Sv. Jurij ob južni žel. Na gostiji Pečar-Vodeb nabrala je Vrečko Minka 7.21 K za Slov. Stražo.

c Sv. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 15. marca 1914, priredi tukajšnja kmetijska podružnica predavanje o gozdarstvu. Predavanje se vrši ob 4. uri popoldne na kmetijski šoli. Predaval bo g. gozdarski komisar J. Urbas iz Maribora.

c Šmilje nad Mozirjem. Tukajšnja kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 8. sušča, ob pol 11. uri predpoldne, v tukajšnji šoli poučno predavanje. Predaval bode gospod živinorejski nadzornik Martin Jelovšek o živinoreji. Gospodarji in gospodinje, pride v mnogobrojnom številu!

b Zakot pri Brežicah. Kmetijska podružnica Zakot ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 8. marca, ob pol štirih popoldne v restavraciji g. Volčanška na brežiški postaji.

Deželni zbor štajerski.

(Nadaljevanje.)

V tork, dne 4. t. m., so se zopet zaprla vrata štajerske deželne zbornice. Naši poslanci se vračajo domov z velikimi uspehi. Dosegli so: tri železnice, obrtni olajšave za zidarie, tesarje in studenčarje, mirovna sodišča, cestni zakon, zakon za regulacijo Pesnice, Drave, Mislinje in še več drugih važnih zadov. Se dve stvari sta, za kateri so šli z vsem ognjem v boj: prostost pri snaženju dimnikov in šolske olajšave. S temi predlogi so ostali v manjšini. Naše ljudstvo pa si mora zapomniti, da je pri vseh teh predlogih, ki so za ljudstvo velikega pomena, govoril in glasoval proti liberalni poslanec dr. Kukovc.

Snaženje dimnikov.

Že na prvi strani poročamo, da je bil po zelo težkem boju kakor v odseku tako tudi v ravnici sprejet s 3 glasovi večne predlog za olajšave pri zidarijih, tesarjih in studenčarjih. Dr. Kukovc je govoril in glasoval proti kmečkim zahtevam. Nato je prišel na vrsto predlog za snaženje dimnikov. Roškar je še enkrat zagovarjal prvotni predlog dr. Korošca. Tudi dr. Benkovič je dokazoval veliko potrebo, da se spremeni zakon glede snaženja dimnikov. Isto je storil poslanec Novak. Prišlo je do glasovanja. Toda predlog je postal v manjšini. Naši poslanci so bili vsi na svojih mestih.

Proračun.

Deželni odbor je zahteval, da se mu odobri proračun do konca oktobra. To je stvar zaupanja do od-

bora. Ker naši poslanci nimajo tega zaupanja, so glasovali proti in to njihovo opozicionelno stališče je utemeljeval dr. Jankovič. Ogorčeno je zavračal napade dr. Negrija, protestiral proti sumnjenju istega gospodnika, da se širi med slovenskim narodom velikosrbska državna misel, opravičeval svoje stremljenje po posebni upravni jednoti v okvirju Avstrije in pod zastavo Habsburžanov, zatrjeval, da se ne bojimo narodnih bojev, da smo pa pripravljeni mirno sodelovati z nemškimi sodeželani, če nam ne kratijo naših kulturnih in narodnih pravic. Dosegli smo res sedaj precej gospodarskih zahtev, nezadovoljni pa smo v narodnih vprašanjih, vsled česar glasujemo proti deželnemu proračunu.

Sola in učitelji.

Učiteljem se je obljudilo, da se jim v prihodnjem deželnem zboru uredijo končno učiteljske plače.

Pri tem je stavil v imenu slovenskih poslancev dr. Korošec predlog, da se obenem z učiteljskimi plačami uredi tudi šolsko vprašanje. Naši kmetje zahtevajo šolske olajšave glede zadnjih dveh šolskih let in pol-dnevnih pouk. To je opravičena zahteva. Čim bolj bodo šli kmetom na roko, tem ljubša bo kmetu šola. Potem bo tudi sam skrbel, da bo imel dobro plačano učiteljstvo. In zopet je nastopil slovenski poslanec dr. Kukovc ter ostro govoril proti kmečkim zahtevam. Človek se vprašuje, kaj so storili temu človeku kmetje, da nikjer noče slišati o kaki ugodnosti, ki bi se jim dala. Nazadnje se je vršilo pojmenko glasovanje in dr. Korošec predlog je propadel s 40 glasovi proti 32. Naši poslanci lahko rečejo, da so pošteno vršili svojo dolžnost.

Jereslavci--Veliki Obrež.

V dež. kulturnem odseku je poslanec Pišek posredoval o zadevi osuševanja 84 na travnikov v občini Jereslavci—Veliki Obrež, pol. okraj Brežice. Sprejel se je predlog, kakor ga je deželní odbor predložil. Tudi zbornica ga je sprejela soglasno.

Dr. Kukovca ni.

V dež

LISTERK.**Kar „žnider“.**

(Januš Golec).

Mir — kratka, pomenljiva in osrečujoča beseda. Kje na svetu prebiva čuteče človeško bitje, ki ne bi hrepel, se veselilo miru? Gotovo so tudi meni gospodje privoščili prav iz srca čašo miru in me poslali službovat v hribe, ki jih varuje in ščiti krilata vila mju. Čeravno si hribovit in grabast kot kozlovski hrket, sem te vendar vzljubil, si se mi nepozabno oklenil duše, dragi mi, tolkanj zapostavljeni Remšnik. Ne toliko vsled naravnih krasot in vedno svežega zraka, ampak zaradi dušnega in telesnega mira.

V samotni svoji izbici sem nekega mrzlega novembarskega popoldne pri zakurjeni peči vrtel v duhu kelih miru in mu pogledoval prav na dno. Samo neprestano tuleči veter in kolobarasti dim iz moje pipe sta spremljala to premišljevanje. Srce je vse srečeno plavalo v miru, telo je objemala prijetna gorkota, glava mi je klonila na prsi in spanec je že krožil nad menoj, da bi me ponesel in prestavil vše srečnejše kraje — nemotenih sanj.

Sanjal sem prijetno, pa ne dolgo, ker kakor votil grom so mi bobnele ha uho besede pod oknom: „Ti kanalja, ti, ti rabot zviti, ti sraka kradljiva! Na „frštel“ se mi sezuj, če ne, te mahnem, da ti bo duša kar sama zarajala.“

Ves plabi sem planil k raprtemu oknu in gledal čuden, za hribovski kraj redek prizor. Na cesti pod oknom je stal z dvignjeno črno pestjo Kar žnider, pred njim pa je v strahu in trepetu povešala oči njegova, pred Bogom in ljudmi prava zakonska ženica, Otičeva Mica. Dedeč je v drugi dvignil pest in stopil korak bliže nesrečni in prestrašeni žrtvi. Menil sem že, da bode pri jasnom nebu in po zimi padala občutljiva toča, ko se je Mica vsedla na zamrzla tla.

„No, ali boš brž?“ je rohnel možic. Bable ga je pogledalo še enkrat proseče, solza jej je kanila po lici, sklonila se je in začela razvozljavati jermene na čevalju. Prikazala se je bosa noga in Mica je postavila sezuto obuvalo poleg sebe. Njen, v srce segajoč pogled je obvisel zopet na možu, ni govorila, le njenne rosne oči so vpraševala, če je že zadostila zapovedi. Gadje razkačeni mož pa je iznova zacepetal z nogami in na vse grlo zahteval še drugi čevalj. Mica je ubogala in se postavila poleg njega — bosonoga. Kar žnider je pobral sezute čevalje, pokazal ženi s prstom — naprej! In stopala sta kot tat inorožnik.

Dospela sta do farovškega hleva, možic je postal, kričeč: „Holt, Mica! Tu imaš čevalje in jih nesi domov za peč, pridi pa tod mimo v coklah!“

Bosonoga žena je stopala sedaj urno po zamrli cesti, dedeč pa si je zastril z desnico oči, zrl za njo in si gladil z levico zadovoljno, nekako zmagoslavno, od srda razkuštrano brado. — Ni preteklo četrte ure, že je prištokljaka Mica v coklah po cesti, se ozrla spokorno vše večno srditega moža in razšla sta se brez besede; mož v krčmo, žena pa se je izgubila v jarku pod mrtvašnico.

Gledal sem igro, ko se je dvignil in padel zastor, pa ob koncu nisem znal, bi li naj ploskal k smešnici, ali se držal kislo in potro vsled učinka žaloigre. Zakaj bi si drobil možgane v negotovosti, najbolje bo, če stopim za glavnim junakom v krčmo in si ga ogledam po telesu in srcu. Preiskava bode dognala, če je vreden občudovanja, ali pa ostre obsoobe.

Brž ko sem odprl vrata v gostilno, sem bil takoj prepričan, da je šivankar in cvirnar igral pred ženo vlogo našopirjenega glumača. Po kolenih se je

tolkel, se krohotal, da se mu je vsaka brka tresla in brez vsakega sledu poprejšnje namišljene jeze, pričovedoval je krčmarju, kako je ugnal baburo, ki mu je hotela nove njegove čevlje ukrasti ter prodati.

„Verdajte mi“, se je režal, „še je ohladila tatinke pete in bode drugič znala razločiti med svojim in mojim.“ — Tako je ponosno govoril Kar žnider in vrtel frakelje žganja v rokah kot zmagonosno zastavo. — „Ježiš“, je tlesknil z rokama pri mojem vstopu, oni so gotovo videli, kako sem rentačil nad babo. Nič mi naj ne zamerijo; kozo sem odvadil s kolom kraje, bom še Mico.“

Krojač se je potegnil v kot, kar zobal je polne frakle, si natezal brado in menil sam pri sebi: „Če se tač v noge prehladi, je pa ozdravljen na duši; če bode Mico sedaj tresla zima, mi Bog ne bode zapisal tega na črno plat. Saj sem se vendar potegnil za 7. zapoved in to je sam Bog zapisal s prstom, in še na kamen.“

Tako je modroval, kramal in mešetaril z božjimi in človeškimi postavami. Žganje mu je stopalo v glavo, minevala ga je prejšnja zmagoslavna veselost, potegnil je obraz v kisle poteze in jokaje mi je pričovedoval: „Vejo, veliko sem popil in zapravil, dve ženini sem pokopal, marsikatero neumnost sem že spustil med svet, pa najbolj mi je žal, da sem si postil življenje na starost s trnjem te tatinke Otičeve Mice. Da bi se nikoli ne bil zamotal v ta babji rabot, ohi, kako bi mi duša rajala še na stare dni. Ah, božja volja je bila tako in prav sv. Križ mi je naložil to Adamovo, krvavo rebro.“

„Kaj boš blatil Križ?“ se je hudoval krčmar, sam si norel na starost za njo, saj pameten itak nisi bil nikoli.“

„Hm, še ti moj dragi birt“, se je ragovarjal krojač, „ko sem ti spustil marsikateri krajcar v žep, me boš dolžil; jaz pa svarim še enkrat, prav sv. Križ, Otičev in oni nad Dravogradom sta mi naložila to začajeno Mico na moje stare rame.“

Vem, da bi se bila še prav do resnega sprla s krčmarjem, ako ne bi bil posegel vmes jaz in poprosil Kar žniderja, naj nama zaupa povest o Mici in križu. Dva frakla taistega ta hudega iz zelene steklenice sta mu še zdržnila po grlu na moj račun, predno si je pogladil brado, zložil kiske gube obraza in začel:

„Umrla mi je druga žena Dolfa. Bog se je umil prav na dno duše in večna luč naj je posveti v nebesa, dobra je bila, povsem drugačna kot Mica in za tuje blago poštenih rok. Bog mi jo je vzel, ker sva se imela rada kot onaledva goloba tam na farovški strehi in ostal sem sam, čisto sam in žalosten. Delati nisem mogel dolgo po njeni smrti, kajti, kako bi bil videl v šivanko, ko sem se vedno solzil za njo, in solzne oči ne pogodijo šivankinega uha. — Gospod, in ti birt, poslušajta, do tedaj je bilo tudi moje grlo pošteno, nisem pijačeval. Prav 3 tedne po Dolfini smrti mi je nekaj šepnilo: Luka, zjokal si se do suhega, stopi preko Radla k dobremu prijatelju Butiču, on brani za-te tolažljive besede in domačega hruševca. Lezel sem v hrib, pa zopet navzdol in našel sem Butiča doma, ravno ovce je pral in otrigel. Pomagai sem mu pri delu in prijatelj mi je za plačilo vlival tolažbo v srce in hruševca v želodec. V mraku sem menil: sedaj si pa Luka popravil dušo in telo, jutri boš pa zopet brzen pri delu. Butič mi je še ponudil postelj, češ, po noči bi lahko zablödil, toda jaz sem odklonil ponušbo zaraži dela. Poslovila sva se; krenil sem po klancu in molil „Angeljevo češčenje“ in priporočal prav na toplo Dolfo nebesom. Pot sem poznał, kaj je ne bi, saj je bila vsaka smrek mi znana. Stemnilo se je kar na mah, ker je bilo v oktobru. Hodil in blodil sem, pa gošče ni bilo konca. Hitel sem, da se mi je pot kar curkoma pocejal po hrbitu in licu, a pov-

sod sama ravan, sama gošča, na nebu nobene zvezde, na zemlji nobene luči in bajte. Malo sem se vse del, potem pa zopet naprej in ... čof! Tičal sem v mlakuži do kolen. Skobacal sem se, pa le eno nogo sem potegnil obuto iz blata, drugo pa — boso. Huš, zlodej, sem si mislil, Luka, v blato ne greš zopet po čevalj, prehladil bi se in poromal za Dolfo. Bog bodi zahvaljen, čeravno sem se zmočil v mlaki, nisem klel, ker bil sem na planem in ne več v gošči. Drvil sem naprej, ni bilo sicer smrek, pa zopet sama ravnina in nobene grabe. Kar peklo me je v boso nogo in mraz me je priganjal k nagli haji. Bog veči, če bi vaju še kedaj gledal, da nisem zadel z glavo ob nekaj prav trdega, da sem kar omahnil na kolena. Otpal sem glavo, obroči so še držali. Oprijel sem se tudi trdega predmeta z obema rokama. Drsal sem z roko po lesu gor in dol; bil je to štiroglat steber, zasajen v zemljo. Dvignil sem se, potipal še više in res — v križ sem bil treščil. Ta moj Bog ti, sem vzdihnil, pokleknil, povzdignil oči in roke ter sem prav takole rotil samega Boga: Sedaj Bog, pomagaj mi, saj viđiš, je res treba.

Ne bom se vama zlagal, pomagalo je. Nekaj se mi je posvetilo v glavi, prav tako, kot bi mi tresko užgal pred očmi, pogledal sem še enkrat na križ in spoznal sem ga. „O, ti si, o, ti, Otičev križ, nikdar mi ne bodeš pozabljen.“ Potegnilo mi je nekaj meglo izpred oči, zavedal sem se, kje sem in blizu je Otičeva bajta, tamkaj sem hotel prosi za prenočišče. — Prav ta Otičeva Mica, ki jo imam sedaj, da bi je ne bille nikoli zazrle moje oči, mi je odprala bajto in mi vrgla slame za peč. Vesta, bila je Mica tedaj vdova in imela je Iepo hčer pri kakih 25 letih, ki me je tako v srce segajoče pogledovala raz peč, da sem pozabil na ozebilo nogo in Dolfo. Saj tudi Mica tedaj ni bila grda, pa bila je vdova in le — Mica, njena hči pa — Agica. No, toliko je resnice, da me je Agica prav v srce ugriznila z očmi in sem še taisti večer sklenil, se v tretje poročiti, samo, če se me oklene ta ljubljena stvarca božja. Dolgo smo govorili v noč sem in tja; o strahovih in coprnicah, ki še siromaku zapirajo pošteno pot, in predno smo zaspali, je menila Mica, da bi ne bilo napačno, ko bi romali kar drugi dan k Sv. Križu nad Dravogradom. Pri dogovoru je ostalo. Drugi dan sem se odpravil prav zgodaj do svoje bajte, se preoblekel in šli smo na božjo pot, ker je bil ravno petek. Bog mi ne štej tega v greh, nisem nikoli rad lazil po božjih potih, vendar, tokrat sem menil: Lukeš, pojdi, Agica gre tudi.

Ravno med potom sem sklenil, spregovoriti med potom resno besedo z izvoljenko. Pa ta kuštrava Mica se ni ganila niti za ped od hčerke, vpriče blažure pa nisem hotel začeti s snubitvijo. Skozi do Dravogradu smo pobožno govorili in v cerkvi celi večer po božno molili za vse dušne in telesne primanjkljaje. Ker smo dospeli še-le popoldne in zamudili sv. maše, smo sklenili tamkaj prenočiti in počakati drugega dne. Prosil sem pred olтарjem sam sv. Križ, ki me je resil gotove smrti in mi pokazal pravo pot, naj mi še nakloni priliko, da spregovorim še nocoj z Agico. Ženske so še prej iz cerkve, jaz sem pa še molil v noč. Slednjič tudi jaz odišem iz cerkve, grem dvakrat okrog nje, glejam in opazim, da sedi na klopi pred cerkvijo Agica — sama, vsaj meni se je tako zdeio, ker je bilo tema.

Sedaj pač sv. Križ pomagaj. Stopil sem navzdol prav na tih, objel jo okrog vrata in je povедal: „Oj, kako te imam rad ... veš, vsa si moja!“ — Nič, prav nič se ni branila, tudi ona se me je oklenila in bil sem srečen v onih trenotkih kot nikoli prej in ne pozneje.

(Dalje.)

Iz celega sveta.

Zlat zaklad na reveževem vrtu. Iz Petrograda poročajo sledečo zanimivo vest. Nek ubog delavec, ki je živel v veliki revščini, po imenu Timofijev, je kopal v svojem vrtu ter naenkrat zagledal v svit solnce nekaj blesketati v zemlji. Kopal je in kopal dalje ter izkopal na dan plast zlata. Strokovnjaki so takoj konstatirali, da je delavec izsledil žilo zlata, kaferje vrednost je za enkrat nepreračunljiva. Timofijeva družina in njeni ubogi sosedje se nahajajo sedaj v veliki ekstazi, kajti čez noč so postali bogati ljudje.

Pravda za moža -- enkraj groba. Pred kratkim je prišel neki bogat potnik z imenom Richard Albert v Pariz in se nastanil v nekem hotelu. Drugi dan ta tuje zboleli, lastnik hotela na ukaže prepeljati v bolnico, kjer je bolnik drugi dan potem umrl. Prinjam so našli gotovine 50.000 frankov in na naslov njegove soproge v kraju: Bastia. Sopropa, dobivša brzjavno poročilo o nesreči, je takoj dospela v Pariz s svojim 4letnim sinčkom ter uredila vse potrebno za pogreb svojega moža. Naenkrat pa se pojavi še druga soproga rajnika iz Ženeve in pokaže pravomočne papirje za dokaz, da ni bila izvršena ločitev zakona z umrlim soprogom. Ker pa je nastalo sporno vprašanje, kdo dobi zaposčino po mrljcu, sta se pravdari odločili, da se obojih soprog ne pokoplje, dokler sodnija ne izreče pravoreka. Mrljč se pa položi za ta čas — na led.

Velikani. Pred kratkim je umrl na Portugalskem neki velikan in ob tej priliki se spominja časopisje raznih velikanov, ki jih pozna zgodovina. V voi-

ní Karla Velikega je bil ogromni vojak, ki je ob neki priliki s svojo pšico prestrelil 4 sovražnike na en mah. Rimski cesar Maksimin je bil visok 2 m in pol in je pojedel na dan 40 funtov mesa. Prste je imel tako debele, da je nosil zapestnice svojih žena kot prstane. V britskem muzeju v Londonu se nahaja okostnjak, ki ima tako zanimivo zgodovino. Irski orjak Burne se je kazal ljudem po sejmih in s tem zaslužil mnogo denarja; bil je pa strašen pisanec in zato se je kmalu uničil. Pred smrtno mu je učenjak Hunter ponudil 800 funtov sterlingov za njegovo mrtvo truplo. Burne bi bil moral v oporoki pismeno potrditi in svečano izjaviti, da njegovo mrtvo truplo prípadne anatomičnemu zavodu. Ta ponudba je bil velikana zelo prestrašila in dal si je od 4 najboljših prijateljev prisočiti, da ga bodo dostoju pokopali v morju. Ko je Hunter to zvedel je poškupil grobarje, ki so namesto Burnejevega trupla naložili v krsto razne težke predmete, krsto zabil in jo svečano spustili v morje, Burnejevo truplo pa spravili v Hunterjeve roke. Tako je tedaj britski muzej dobil orjaški okostnjak.

Kako žive Albanci? Že stoletja žive Albanci na isti način, nikjer se ne drže starih navad in podedenih običajev tako zelo, kakor v tem skritem, zdaj nič več pozabljenem kotu Evrope. Posebno rodbinsko življenje poteka v istih oblikah, kakor pred sto in sto leti. Hiše premožnih Albancev so velike in štirikotne s sašovnjakom spredaj. Prostori so razsežni, ker oženjeni sinovi ne zaposčajo uše očeta, ki je do konca svojega življenja priznan poglavar vse svoje rodbine. V pritličju so gospodarski prostori, kleti in hlevi, stanovališča so v prvem nadstropju. Preproge krijejo tla, okoli sten so postavljeni nizki divani z baržunastimi blazinami, in nikjer ne manjka visokega

starodavnega ognjišča. Skozi ozka, zamrežena okna prihaja le malo svetlobe. Pri jedi sedi rodbina v krogu na tleh okoli bakrene sklede. Jedila so njenostavnejša. Vsakdo je s svojo žlico, ki si jo briše v ozko brisačo, ki jo ima na kolenih. Pred jedjo si vzajemno zelo gostobesedno žeče dober tek ter izpijejo par kozarev domačega lahkega žganja. Če so tuji gostje pri mizi (pravzaprav pri skledi, ker miz sploh nima), ne sede žene z možmi skupaj, marveč strežejo gostom. Ponoči si vsi razlože po tleh žimnice in odeje. Roditelji in neporočeni otroci spe skupaj. Postelje in stoli so v tej deželi neznani. Grozne so zdravstvene razmere. Največja nesreča za deželo je jetika, ki je pravzaprav naročna bolezna albanska. Proti tej bolezni se sploh ničesar ne zgodi. V istih odejah in istih žimnicah, na katerih so umrli eni, spe drugi. Če umre poslednji član kake rodbine, se podre ognjišče v glavnem delu hiše, zazida eno okno ter posekajo drevesa na vrtu. Dekleta ne hodijo od doma. Pripravljajo si balo. Mož jim izbere oče. Vidi ga še-le po svatbi, pri kateri mora igrati nevesta vlogo obupane. Kriči, prijema se sten, ko jo vlečejo na voz, v katerem so vpreženi voli. In vso pot mora delati, kadar bi hotela uiti. V cerkvi še-le na tretje vprašanje duhovnikovo odgovori počasi: „Da“. Ženin plača tastu odškodnino 100 in 200 avstrijskih krov.

Po domače. Korporal: „To je z vami križ, da si ne morete zapomniti, kaj je „na desno“ in kaj „na levo“! — Žefranov Janez: „Gospod korporal, mi bi si lažje zapomnili, če bi Vi komandirali „hot“ in pa „bist“! **Kdo si ne da ugovarjati?** Učitelj v šoli, sošnik v uradu, duhovnik na prižnici, kupec pri blagu in slikar pri slikanju.

Več kot 1 milijon kron

ca. je v kratkih mesecih izplačalo zavarovancem društvo 1111 „Mädchenhort“.

Prvo splošno dobrodelno društvo za preskrbo dote in bale za dekleta, ki imajo namen stopiti v zakon. Vsak član plača v dveh letih 294 K in dobri čez 2 leti v slučaju poročitve 600 K in se torej sveta obrestuje z 124%. Sprejem članov: brez določene starosti, brez razlike glede vere, brez zdravniškega atesta.

Noben rizik! Zahtevajte takoj brezplačne prospakte od glavne izplačilnice „Mädchenherta“ za Štajersko, Gradec Annenstrasse 9, ali od njenih izplačilnic v mnogih krajih. Voditelji vplačilnic se na Štajerskem in Koroskem povsed pod ugodnimi pogoji sprejemajo.

Denaria ni,

draginja je vedno večja, zasluk je majhen. Ako hočete z malim trudem gotovo 10 do 20 kron na dan zasluziti, posljite za pojasnilo v pismu znamko za 10 vinarjev in svoj natančen naslov na:

J. Batič, Ilirska Bistrica 26, Kranjsko.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlična in častni diplom k zlati kolajni. Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalscente. Povzroča voljo do jedi, utrujuje živce in popravi kri. Isboren okus. Nad 8000 zdravniških spričeval.

I. Serravall, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcela.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2.60 in po 1 liter 4 K 4.80.

J. Fauland v Ptiju

trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča.

Kdor ve razločiti dober likér od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

694-3

Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

•FLORIAN• ne slabí in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske prekomorske družbe

Havre v Nevyork

najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovine izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana

konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18 v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane go stilne „Figabirt“.

375

POZOR

Za pomlad priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, cajge za hlače, srajce, spodnje hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, posebno veliko izber svilnenih robcev za veliko noč! — Vse po tako nizkih cenah. Pričakujem obilnega obis kase priporočam

POZOR

Jožef Ullaga MARIBOR
Tegethoffova cesta 21.

70

58

Važno za vsakega!

Usojam si naznani, da sem v prijetnem položaju, svojim cenj. odjemalcem postreči z zajamčeno pristnim vinom po najnižjih cenah:

„Opol“ III. vrste liter K 0.60	Vino „Vordernberger“ 1911 (iz kleti g. stol. župnika)
Rudeče namizno vino	" 0.72
„Opol“	" 0.80
Dalmatiner Perle	" 0.88
Rudeče vino za slabokrvne	" 0.80
Posebno dobro belo vino (staro sladko)	" 0.80
Posebno dobro staro belo vino (Perle)	" 0.96

Velespoštovanjem

Franc Cvitanč-eva vdova Maribor, Šolska ulica 2.

Zaloga dalmatinskega vina I. dalmatinske vinarske zadruge v Boltu (Dalmacija).

970

Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor! Nova slovenska trgovina

Alojz Brenčič, Ptuj

nudi cenj. občinstvu za

jesen in zimo samo sveže blago

kakor: najnovije štefe za moške obleke, ter suknje in volno za ženske obleke in bluze, mnogo trpežne hlačevine, veliko izbiro raznega parhenta stanovitnih barv, najmodernejše svilene, volnene, suknjene in štrikane robce ter vsakovrstnega platna za posteljno in životno perilo in sicer hlače, srajce, nogavice, rokavice, predpasnike, ovratnike, manšete, otročje oblekce, dežnike ter z eno besedo vse, kar spada v manufaktурno stroko. Postrežba hitra in solidna! Za mnogoštvenim obisk se priporoča

narodni in domači trgovec Alojz Brenčič v Ptuju.

Novo blago!

Nizke cene!

Kdor ve razločiti dober likér od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

Pravi :Franck:

dobra kava

to sta

2 tesno

se skladajoča pojma!

Radi tega ravno se pravi :Franck: najde v vsakem gospodinstvu, kjer se ceni okusna kava.

Kdor ga še ne pozna, pogreša najboljše.

at. m. 164/26.847

Glas gre kakor blisk od kraja do kraja,

da prva kranjska pošiljaljska trgovina

R. Miklauč :: Ljubljana 205

razpošilja najbolj zanesljivo blago tako na trgovce, krojače, šivilje kakor tudi na druge odjemalce in naročnike. Tvrda gleda le na velik promet ter ne isče velikega dobička in ima najboljše tvorniške zvezne, veliko blaga pa sama izdeluje.

Torej zahtevajte

tako cenik različnih predmetov iz Prve kranjske razpošiljaljske trgovine

R. Miklauč :: Ljubljana 205

Prvo naročilo Vas pridobi tvrdki.

Obstoj tvrdke čez 40 let!

1413

Naznanilo!

Podpisani si usoja naznaniti velecenjenemu občinstvu, da je s 1. januarjem 1914 kupil lekarno „H zamorec“ v Mariboru, Glavni trg št. 3., in da jo je moderno, času primerno uredil in je zalogo popolnoma na novo izpolnil.

Podpisani prosi, da mu velecenjeno občinstvo ohrani v novem podjetju isto zaupanje, kot mu ga je izkazovalo v njegovi koncesionirani medicinalni drožeriji »Pri črem orlu«.

Mag. pharm. Karl Wolf,
lekarnar.

lajca za valjenje od zlatorumenih
Orpington, najboljših zimskih
jajčaric in rudečih staroštajerskih
kokoši 15 komadov 5 krov. Od
Emdenskih gosi 1 komad v krono
prodaja z zavojnjino vred Anton
Slodnjak, perutnjar, pošta Juršinci
pri Ptiju, Štajersko. 25

Pozor rojaki!

Zaradi odpotovanja prodam
svoje lepo, dobrikanosno posestvo
v Ojsterski vasi pošta Sv. Jurij ob
Taboru. Lepa zidana hiša, hlevi,
svinjaki, mlini, žaga, vse novo,
zemlje 13 oralov in sicer: 8 oral
vrt, žlabtno drevo, 2000 sedažev
hmelja, drugo travniki, njive
in gozdi. Cena 30.000 krov z vsem
pohištvo in ferentom, 8000 krov
lahko ostane. Cena se obrestuje
samo pri mlinu in žagi. Kogar veseli,
naj bitro pogleda. Franc
Ovcirk, Ojsterska vas, Sv. Jurij
ob Taboru. 50

Ženitna ponudba. Mladič, čez
30 let star, krščansko-narodnega
mišljenja, posestnik in trgovac na
deželi, tudi posestnik nadstropne
hiše z večimi stanovanji in dobro
idočo gostilno v večjem mestu na
Spod. Štajerskem, na sredi mesta
na najlepšem prostoru pri cerkvi
in glavnem trgu, kjer se ponuja
lepo priborodnost, se želi poročiti
z dekletom, ki bi imelo veselje do
gostilne in bi imelo nekaj gotovine
ali posestvo vredno čez 20 ti-
sico krov. Morebitna ponudba s
sliko. Več pove upravnštvo tega
lista pod šifro „Sreča 52“.

Noben kmetovalec naj ne pozabi pri pomladanskem gnojenju tudi na gnojenje s kalijem, bodisi

z 40 odstotno kalijevo gnojilno soljo, bodisi s kajnitom.

69

kajti le popolno gnojenje s kaljem prinese največji dobiček. Na 1 oral (njive in travniki) se naj raztrosi 100 do 130 kg 40% kalijeve gnojilne soli ali 300 do 400 kg kajnit. Slednjega se mora čim le mogoče rano raztrositi. Ako se je zamudilo jesensko gnojenje ozimini, naj se zamujeno popravi z gnojenjem gor po suhi setvi s 100 kg 40% kalijeve soli. Rastlinam pa se naj da razventega tudi fosforove kislne in dušika.

Ta umetna gnojila se dobijo pri vseh kmetijskih društvih in trgovcih z umet. gnojili pod pogoji kalijevega sindikata. Pojasnila kakor tudi brošurice o uporabi vseh umetnih gnojil daje brezplačno

FRANC MULEC

LJUBLJANA, Marmontova ulica štev. 14 (Kranjsko).

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Jurija in Marije Žvar, posestnika v Presladolu, pri spodaj označeni sodniji v sobi št. 8 dražba zemljišča vl. št. 112, kat. obč. Presladol, obstoječega iz hiše, gospodarskega poslopja, svinjskega hleva, 2 kozolcev, 6 njiv, 4 pašnikov, 5 travnikov, 7 gozdov in vrta v skupni izmeri 22 ha 31 a 30 kv. m, s pritiklinami vred, ki stoji iz 1 voza, 1 pluga, 1 brane in 4 zabojev.

Neprimičini, ki jo je prodati na dražbi, je doljena vrednost na 10.258 K 41 vin., pritiklinam pa na 25 K.

Najmanjši ponudek znaša 6856 K, pod tem zneskom se ne prodaja.

S tem v smislu par. 56 i. r. odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiščni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnice itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj označeni sodniji, v izbi, št. 8, med opravilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuscale dražbe, je oglasiti pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle uveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninu pravico ali bremena, ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodniji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnije, niti ne imenujejo tej, v sodnem kraju stanujejočega pooblaščenca za vročbe.

Določitev dražbenega obroka je zaznamovati v bremenskem listu vložka za nepremičnino, ki jo je prodati na dražbi.

98
C. kr. okrajna sodnija v Sevnici, odd. II.,
dne 6. februarja 1914.
Dr. Fischinger.

Zavod šolskih sester v Mariboru.
naznanja, da se tretji 3 mesečni tečaj za aku hoin gospodinjstvo začne dne 15. aprila ter vabi dekleta, ki žele v tej stroki izobrazbe, da se udeleže pouka. Vse, kolikor jih je bilo doslej v šoli, so prav zadovoljne, ker so se v kratkem času veliko naučile. Pouk je v slovenskem in nemškem jeziku. Natančneje pojasnila podaja vodstvo zavoda v Mariboru.

128

Novo „Rožansko svetišče“ za lavantinsko škofijo.

Z ozirom na prvi tozačevni razglas (Glej prilog „Slovenskega Gospodarja“ z dne 20. novembra 1913, št. 47), javljamo sedaj, da je dotični stavbeni odbor sestavljen tako-le:

1. VIČ. g. dr. Anton Korošec, drž. in dež. poslanec;
2. VIČ. g. dr. Avg. Stegenšek, profesor bogoslovja;
3. VIČ. g. Franc Heber, župnik na Spodnji Poljskavi;
4. g. Jurij Skale, velepos. in župan v Makolah;
5. č. g. Mih. Lendovšek, kn. šk. konzistor. svetovalec, župnik, Makole.

Ta prvotni odbor se lahko vsak čas poljubno pomnoži, ako bi razmtere to zahtevalo.

Vsi goreči častilec prevzimene Kraljice rožanske ste zdaj prijazno vabljeni, da se prej ko mogoče oglasite in naznanite, kolik znesek da bi bili voljni prispevali. Začasno zadostuje prijava in obluba, vendar se že tudi gotovi prispevki hvaležno sprejemajo. Kakor hitro bo 100.000 K zagotovljenih, začnemo s pripravami.

Prijave in darove sprejemajo veleč. g. dr. Avgust Stegenšek, profesor bogoslovja, pošta Maribor, Štajersko; pa tudi č. g. župnik, pošta Makole, Štajersko.

135

Dobrotvorni se bodo mesečno izkazovali v „Slov. Gospodarju“.

Ponavlja se, da nočemo nikomur delati nadlegle, marveč da kličemo le zadovoljne in veselle darovalec na sveto delo za čast in poveljanje premile Kraljice nebeske, device Marije!! Ave Maria!

Makole, na Svečnico, dne 2. februarja 1914.

Mih. Lendovšek, župnik.

Naznanilo.

Podpisani si usojam slavnemu občinstvu uljudno naznani, da sem s 1. januarjem 1914, torej na novega leta dan, prevzel od g. Henrika Primuša v Arcelinu pri Vojniku kupljeno trgovino z mešanim blagom in gostilno, katero od tega dne naprej vodim pod mojim imenom.

Posebno opozarjam tudi na to, da sem založil trgovino s popolnoma svežim gvatnim in špecerjskim blagom ter se budem potrudil v vsakem oziru, skozi dobro postrežbo in najnižjih cenah pridobiti zaupanje cenj. odjemalcev.

119

Dovolim si tudi omeniti, da imam v gostilni le najboljša pristna vina ter se slavnemu občinstvu toplo pritočim.

Z velespoštovanjem

Josip Delakorda.

Ernst Scherks: Podčetrtek

priporoča najboljše sredstvo proti kurjim očem, ki odstrani vsako kurje oko brez bolečin. Ena steklenica 60 vin. Mazilo proti trganju in revmatizmu. Bolečine pojavijo takoj po uporabi. 1 st. 1 krona

Pravi balzam. Ena stekl. 20 vin. Zelodene kapljice, najboljše domače sredstvo pri želodnih slabostih in težkočah, pri pokvarjenem želodcu itd. Ena steklenica 20 vin. in 40 vin. vse vrste živinskih praskov po receptih priznanih živinozdravnikov. Pošilja se s pošto vsak dan.

Kdor hoče dobiti?

za malo denarja veliko dobrega blaga, naj si naroči od „Prve slovenske spodnje štajerske razpoljalnice“

J. N. Šoštarič, Maribor, Gospodska ulica št. 5

Ostanke raznega blaga n. pr. 20 m močnega belega platna za samo 8 K, 20 m posebno močnega za 9 K, 20 m zelo finega za 11 K, 20 m močnega druka K 8:60, 20 m posebno močnega za 10 K, 20 m zelo trpežnega 12 K. Za enako ceno kakor drug se dobijo tudi ostanki cajga, kambrika, levantina, pisanega platna in parhenta. Ostanki so v dolgosti od 2–7 m. Naročila nad 20 krov se pošilje franko. Zamenjava dovoljena.

VABILO na

redni občni zbor

posojilnice v Gornji Radgoni.

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil v dne, 16. marca 1914 ob 8. uri dopoldne v pisarniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1913.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Slučajnosti.

Ako ta prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se v smislu § 32 zadr. pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnom redu drugi občni zbor, kateri sklepa pri vsakem številu zadržnikov.

Posojilnica pri Sv. Benediktu v Slov. gor. daje naznake, da se vrši

redni občni zbor

dne 15. sušča popoldne ob 3. uri v pisarniških prostorih in sicer s sledenim dnevnim redom:

Poročilo načelstva in nadzorstva
Poročilo o izvršeni reviziji
Odobritev računskega zaključka za leto 1913
Volitev načelstva in nadzorstva
Predlogi.

136

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnom redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

Dr. A. Kunst,

distriktni zdravnik v Žalcu

naznanja, da je otvoril svoj z električnimi stroji na najnoviji način vrejeni zobozdravniški atelier s stalnim asistentom. Vsa zobotehnična dela v kaučku ali zlatu zgotovi v najkrajšem času g. Hurdés, bivši tehnični asistent na c. kr. zobozdravniški kliniki na Dunaju.

26

Zahvala.

Podpisani izreka prav prisrčno zahvalo vsem, ki so v torek, 24. svetega v tako obilnem številu spremigli telesne ostanke blagega sina oziroma brata mladeniča

Avguština Pečovnik

ki večnemu počitku. Posebna zahvala veleč. duhovščini, pred vsem vč. g. dekanu za ganljive besede ob grobu, slavnemu pverskemu zboru in vsem darovalcem vencev.

Zahvala pa tudi vsem sorodnikom, znancem in prijateljem.

Braslovče, 1. marca 1914.

Neža Pečovnik, Franc Pečovnik,
mati. brat.

Takoj naročite ali pa si naslov shranite.

Najvišja odlikovanja! Državno darilo!
Tisoč priznalihs pism!

Namažite vso usnjato robo (sedla, jermenje, čevlje, vozne strehe itd.) z našim izbornim, cenim, smolet in kislino prostim surovim vaselinom. Isti konservira usnje, je dela neprevidno pripravno za mazilo podkve, vozov in raznih tehničnih prirav. Cena 1 kg 54 vin. Embalaže se zaračunajo za lastno ceno. Na zahtevo prospekti in oferti o naših pravrsnih specialitetah: „Pan“-mazilo za usnje, „Panol“-krema za podkve, mazilo za vozove, olje za osi, živalska krmilna in redilna sredstva vseh vrst.

„Pan“ izdelovalnica kemičnih predmetov iz specialitet,

Dunaj XIII, Aufhofstr. 65/U.

15-1

R. Brezovnik

trgovina v Vojniku

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega špecerjskega in galanterijskega blaga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja, stekla, kislih vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupijo vedno po najvišjih dnevnih cenah.

1420

Trsje na prodaj. Mozler, silvanec, laški rizling, žlahinja, droben rizling, kraljevina, burgundec beli, vrbošek, ranfol, mešane vrste domaćih sort in korenjak. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, p. Studenice pri Poljčanah. 1367

Proda se lepo posestve, 5 in pol oravov zemlje, med temi lep gozd, travnik in njive. Vpraša se pri g. Pukl v Razvanju pri Mariboru. 1389

Cepljeno trsje in klijuči! Vinogradnikom se naznana, da je velika množina amerikanskih trt na prodaj. Seznam trt: pošip, rulander, burgunder beli in rudeč, muškat, žlahinja bela in rudeč, portugizec, laški rizling, ranfol, izabela in več tisoč korenjakov. Cena po dogovoru. Naročila se sprejemajo dokler bo kaj zaloge. J. Verbnjak trsnčar, Breg pri Ptiju. 1295

Hiša z majhnim gospodarskim poslopjem in vrtom je na prodaj. Studenec pri hiši. Eno stanovanje se lahko odda. Vprašati je: Pekarska cesta št. 31, Studenec pri Mariboru. 1423

POZOR! Ne zamudite!

Za pomlad!

Domači in narodni trgovci

Franc Lenart v Ptiju

priporoča bogato izbiro modernega, novodošlega pomla-

danskoga blaga za moške in ženske obleke ter bluze. Nadalje nudi vsakovrstno trpežno platno za životno kakor za posteljno perilo; najnovejše svilene in tudi druge rute, srajce, zavrtnice, ovratnike, zapestnice, dežnike itd., seveda v zadostni izbiri.

Dobijo se tudi nepremočljive konjske plahte.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,

Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Priporoča se

Franc Lenart v Ptiju.

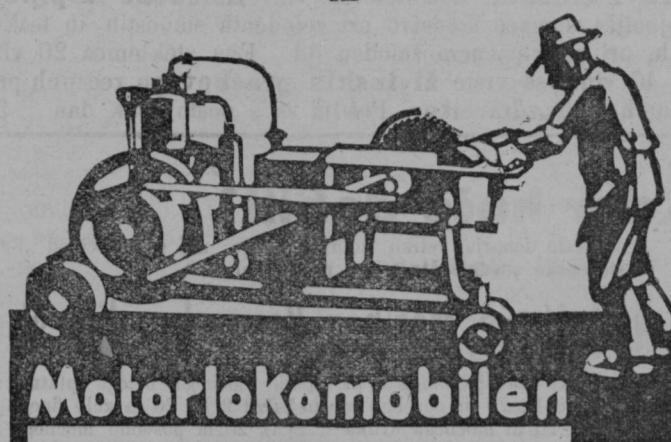
Postrežba poštena.

Razpošiljalnica pohištva K. Preis Maribor

Stolni trg štev. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirano od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirano, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9·50, mize K 10—, stoli K 2·50, močne postelje 14 K, šifouirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otomani) 31 K. Posebni oddelek za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postele od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K. Cena in izber brez konkurence, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Za poljedelstvo, industrijo in obrt so najboljši naši nedosežni
Originalni „OTTO“ motorji
nepremični in prevozni
motorji na surovo olje — Diesel-motorji
in

121.000 motorjev z mašo več kot 13 milij.
konjskih sil smo že do sedaj predali.
Langen & Wolf, Dunaj X.,
Luxemburgerstrasse 53 Gb.
14 Lastna inženierska pisarna: Gradec, Auenztr. 10.

Trgovina s specijskim blagom postrežba in deželnimi pridelki

Iv. Ravnikar: Celje
Graška ulica št. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena n. pr. jamčeno domačo deteljo, nemško deteljo, peso, rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od dobro znane tvrdke Mauthner.

Glavna zaloge vrvarskega blaga Vedno sveža žgasta kava Glavna zaloge oljnatih bav

Kakoršna gnojitev — tako žetev!

Tomaževa žlindra

znamka Stern Marke zvezda

preizkušeno in po ceni fosforno-kisla umet. gnojilo za spomladansko setev.

Gotov učinek! Visok donesek!

Tomaževa žlindra zajamčeno čiste in polnoodstotne vrste prodaja v plombiranih, z označbo odstotkov in varstveno znamko opremljenih vrečah

Veletrgovina Merkur P. Majdič v Celju

kjer je prodajališče tvrdke Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berolin W. 35. 22a

Priporoča se tudi bogata zaloga vsakovrstne železnine kakor: palično železo, jeklo, pločevina, žica, bodeča žica in mreže za vrtne ograje, okovje za stavbe, traverze, cement, trstje, strešna lepenka, vodovodne cevi, vse vrste poljedelskega orodja, trsne škarje, gumi za cepljenje trte, škropilnice za vinograde itd. vse najboljše kakovosti po najnižjih cenah

na debelo in drobno.

22b

Vsled prevzetja večjega podjetja oddam zelo dobro vpeljano

trgovino z mešanim blagom,

pod zelo ugodnimi pogoji. Trgovina se nahaja na zelo prometni cesti tik Ljubljane. Na željo oddam ali tudi celo hišo z gostilno prodam po jako solidnimi pogoji. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slov. Gospodarja« pod ugodna prilika 13.

OO OOOOOOO OO

Novo modno, volneno in perilno blago za ženske, sukno in cajge za moške obleke, platno ter vse manufakturno blago kupite boljše in cenejše kakor povsod le v domači trgovini

M. E. ŠEPEC, Maribor
Burgplatz štev. 2.

Lahka uganka.

Vi stric, seveda lahko se smeje

In na denarju zdaj lepo sedite

Na trtah polno hmelja ste imeli

Ker umetna gnojila prava ste zadeli

Od znane tvrdke v Žalcu je li?

Vedno hmelja Joško boš imel obilo

A stotakov lepo Ti število

Bo hmeljski kupec moral štet

Izveš skrivnost, kje treba jih je vzeti

107— Črke prve spravi v dvojico besed!

Krasna izbira

najnovejšega blaga za ženske in moške obleke pri pošteni slovenski tvrdki

Jos. Druškovič v Slovenjgradcu.

Univ. med.

Dr. T. Bergmann v Slivnici

za bolnike dome od 8.—10. in 2.—3. V nedeljo in praznike le dopoldne.

Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju

registrovana zadruga z neom. zavezo, vabi na svoj

Šredni občni zbor

ki se vrši v nedeljo dne 15. marca 1914 ob 9. uri dopoldne v posojilniški pisarni v Ribnici na Poh.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobreje letnega računa.
4. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne zveze“ v Ljubljani.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi.

116

Načelstvo.

Vabilo k

občnemu zboru

hranilnice in posojilnice v Jarenini, registrovana zadruga z neom. zavezo, ki se vrši v nedeljo, dne 22. marca ob 3. uri dopoldne v gostilni g. M. Cvilak.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poročilo izvršeni reviziji.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Gospodarsko predavanje (Nadzorovit Vi. Pušenjak).
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se eno uro pozneje na istem prostoru, a z enakim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Načelstvo.

Najboljše in najlepše blago

za moške in ženske obleke dobite po nizkih cenah pri

Janko Artmanu

v Šent Jurju ob južni žel.

Za pomladni čas sem dobil ravnokar in še vedno dohaja velika množina trpočega in lepega, volnenega, bombaževega, sukneneplatna in raznovrstnega drugega manufakturnega blaga.

Cene so znižane, postrežba je zanesljiva, mera in vaga je poštena.

Za obilen obisk se prporoča

Janko Artman, trgovec

Š. Jur ob juž. žel.

Mladim prijateljem.

„Naš Dom“ prihaja v tej obliki prvokrat po novem letu med svoje prijatelje. Star način izhajanja smo opustili, a pisali bomo naše mlađinsko glasilo v istem smislu kot poprej, ko je bil list samostojen.

Mlađenci, mlađenke! Sedaj po novem letu si zarišimo nove cilje pri našem delovanju. Evo vam sedaj misli:

Bodimo junaški! Naša organizacija je velika v vstrajnem delu, vedno hrepenečem po najvišjih ciljih, močna v zavesti, da je zmožna doseči te cilje. Naše geslo je znamenje križa; to bliščeče znamenje našega praporja je že dovedlo našo organizacijo do toliko sijajnih zmag, doslečno sledič temu znamenju moremo prodreti s svojimi cilji v vse ljudske sloje.

Zivo se zavedamo, da je zidan temelj naše mlađinske organizacije na neporušni skali Petrovi, mi vemo, da so vsa naša načela postavljena na strogo versko podlago. Veliki želimo biti v požrtvovalnosti, v plemenitem delu za skupni blagor, bodimo veliki, močni v veri! Življenje mlađenca z živo vero v srcu je življenje čisto, krepostno, telesna čistota je izraz njegevega notranjega veselja. Trezen razum in neustrašen pogum takih mlađih moči zamore premagati vsak sovražen napad. Kje so črpali moči nepozabni velikani v borbi življenja, da so si pridobili trajnih, neminkljivih zaslug za svoj narod? Bili so veliki v živi veri. Iz nje so zajemali ono orjaško moč, da so bili zmožni tolkih žrtev. Le odprimo knjige pretklosti, pov sod lahko najdemo dovolj zgledov. A nudi nam jih tudi sedanjost. Tudi v današnjem času imamo zaslужne može, velike v delu za ljudstvo, ker so močni v veri. Bratje! V moči vere je mogoča doslednost v prepričanju, ona vzgaja značaje. Ravno v značajnosti je ona ne-premagljiva sila naše organizacije, četa značajnih mlađenčev ji daje ono čudovito lepotu, mikavnost. V nasprotnih, protiverskih taborih ni značajev. Bratje! Oni se ne bore za ideal krepostnega, čistega življenja. Prostosti hočejo v uživanju, v ugodju nebrzdanil strasti, zadnjega, najvišjega namena ne priznajo, zato tudi nimajo vse žrtvuječe, vse zmagujejo krščanske ljubezni. Njih sila je podobna velikanskemu valovju razburkanega morja, ki nenadoma vraste in preti pokončati cele pokrajine, pa, ker je brez opore, se v trenotku zopet pogreze v neizmerno vodovje. Čim hujši boj divja sovražna zloba proti veri, tem več žrtev se pogreza v njeno nemoralno življenje, vedno več človeških bitij je za vedno izgubljenih. Hudo pesha moč nasprotnikov, vedno manjša je njih veljava. Peče pa jih, ko vidijo, kako stopa v ospredje naše organizacije. Vidijo, koliko žrtev je zmožna, kako tudi raste njen vpliv. Zaostale, onemogle, ponizane se čutijo pred nami, s satansko pretkanim obrekovanjem nas hočejo oplašiti, polni zavisti nam skušajo vzeti pogum. A bojujmo se hrabro pod zastavo križa, katerega čudovita moč še nikdar ni bila upognjena, osramočena. Bojujmo se veselo! Ogromna večina našega slovenskega ljudstva je še zdrava, še neokužena po protiverskem hujskanju, braneča v srcu vero hrabrih pradevodov. Ona je posvečena našim načelom. Pa v naših orlovskeih vrstah ne glejmo toliko na število, naša moč je pred vsem odvisna od duha, ki nas preverja. Ni nam mnogo pomagano, če imamo ogromno vojsko neznačajnih, strahopetnih bojevnikov. Taka vojska je nezanesljiva, nikdar si nì v svesti gotove zmaguje. Mala, a izbrana četa značajnih, neupogljivih moči pa zmora s silo nesmrtne legije premagati vsak sovražen naval.

Izbirajmo čete za našo organizacijo! Glejmo si jasno v oči! V naših vrstah naj ne bo popustljivosti, napak si ne prikrivajmo, vsa naša skrb bodi neprestano posvečena prvotnemu, najvišnjemu namenu. Določno, doslečno uravnano po načelih, nujno donaša uspehov, je delo prepričevalno, ki dovede le količaj trezen razum do spoznanja.

Bratje! Sestre! Mlađine se oklenimo, ki je namerila ravnotek prvi korak v življenje z živo iskro vere v srcu, katero ji je vsadila verna naša mati. Razplamtimo to iskro v močan plamen, pokažimo mlađim, nepokvarjenim srcem, vso lepotu, vzvišenost krepostnega življenja. Z živim zgledom lastnega življenja pridobivamo zdravega naraščaja našim vrstam.

Najsvetjejsa naloga naše mlađinske organizacije bodi: Slovenskemu narodu vzgojiti značajev! Krepko na delo!

Za mlađenice.

Mlađenički znaki. Mlađenič z Vurberga piše: Večkrat sem že opazil, da imajo po drugih krajih vsi člani raznih društev svoje znake, da se tako med seboj spoznajo, akoravno pridejo v tuje kraje. Tudi mi slovenski mlađeniči imamo svoje znake: Orlji v podobi orla, mlađeničke zvezne pa znak z napisom: „Slovenski mlađenič“. Škoda le, da se naši mlađeniči teh znakov premalo poslužujejo. Ali ni to nekaj krasnega, ako ima fant na prsih znak, pa pride v tuje kraje, kjer nikogar ne pozna. Toda naenkrat se snide z drugim nepoznamen fantom, pa se takoj prijazno pozdravita in si podasta roki. Po čem sta se spoznala? Po mlađeničkem ali orlovskemu znaku. Zraven tega pa pokažemo s tem, da naša prsa diči znak, učim našprotnikom, da smo pravi in pogumni bojevniki naše

mile slovenske domovine, da se ne sramujemo javno pokazati svojega verskega prepričanja. Posebno, kadar gremo v naša mesta, nemčurska gnezda, ne pozabimo doma svojega znaka, ne zaradi tega, da bi nasprotnika izzivali, ampak zato, da nasprotniki vidijo, da se jih ne bojimo. Velikega pomena so pa znaki tudi zaradi tujev, ki pridejo v naše kraje, kar priča dogodek, ki sem ga sam doživel. Pred kratkim nas je bilo več oseb v zadavi neke prošnje pri grofu Herbersteinu, kateri je rodom Čeh, a poseduje takoj več graščin. Med pogovorom je opazil na moji suknji mlađenički znak, katerega sem mu moral dati na ogled. Vprašal je o njegovem pomenu, kar sem mu tudi z veseljem razdelil, na kar se je zelo povalno izrazil o naši organizaciji. — Zato pa, predragi tovariši, z veseljem sezite po naših znakih! Res, da je maloрудno za denar, toda vsak naj si pritrga pol litra vina in par smodk in znak je plačan. Naj bi ne bilo nobenega zavednega slovenskega fanta, katerega bi ne dičil orlovske ali mlađenički znak, to je želja!

Vurberškega Stanka.

Mlađina v društva! Mnogokrat potre upopolnilo mlađo dušo kak nepričakovani dogodek, kako nesporenjam. Na mah je izgubljeno veselje do dela, pesmi utihnejo, življenska veselost je proč. V takem položaju išče naša duša sočustvjujočega prijatelja. A kje ga najde? Ali morda v krčmali, na plesiščih? Nikdar! Tam so le hinaveci, priliznjenci. Pravil, odkritosrčnih prijateljev bomo šli iskat v naše bratske odseke, v naše zveze. In jih bomo tudi našli. Tu vlada in mora vladati bratska vzvijest, odkritosrčno prijateljstvo. Zato v naša društva, med svoje prijatelje; Tukaj se navzemimo zopet življenske svežosti ter se okrepimo za bodoči boj, za obstanek posameznika in obstanek celega naroda. Ta boj ni lahek. Nemogoče je skoraj, posamezniku stati vedno trdno in neomahljivo. Zato se pa združujemo. Tudi naš sivilski vladar je že kot mlađenič spoznal resnico pregovora: V slogi je moč — ter je izbral za svoje geslo besede: Z združenimi močmi. — Tudi mi se ravnajmo po tem geslu. Združujmo pod našo zastavo vso dobro misleč slovensko mlađino. To je ena izmed vzvišenih nalog, ki si jih je stavljal Orel. Posebno posvetimo vso svojo skrb iz šole vstopivši mlađini. To vzemimo v svoje vrste, jo izobrazujmo. Ravno v tej dobi zaide fant ali dekle najprej na slabu pota, a slabu tovarišjo, in izgubljen je. Le redko, zelo redko, se tak še potem vrne v naša društva. Zato moramo tem mlađim ljudem posvečati svojo posebno skrb, jih poučiti v najvažnejših političnih in društvenih stavah. Gotovo jaz ne bi pisal danes teh vrstic, ko bi ne bil na čuden način postal član Bralnega društva kot 15leten fant. Dobro se še spominjam, ko sem čital prve časnike: „Glasnika“, „Slov. Gospodarja“ in „Bogoljuba“. Iz vsega nisem dosti razumel, poučil me pa nikdo ni. Nekoga dne sem dobil nekaj novega. Bil je „Naš Dom“. Posebno mi je dopadla povest. Zato sem si ga izposojeval redno. Seveda sem ga prebiral vsikdar od kraja do konca. Enkrat sem čital nekaj o Orlih. Orel me je zanimal in navdušenje še danes ni ponehalo. S časom so me „Naš Dom“ in drugi naši časniki poučili o vsem potrebnem v javnem in društvenem življenju. Preskrbimo iz šole izstopivši mlađini naše časnike ter jo pridružimo našim organizacijam! Pojdimo z navdušenjem in požrtvovalnostjo na delo in čez malo let bo večina naše mlađine združena v naših društvih. Naše geslo bodi: „Z združenimi močmi!“ Na zdar!

Ognjeslav Krčevinski.

Kazen za pojavljovanje.

Stara ljubezen se je vzbudila v meni, ko sem v zadnji lanski številki „Našega Doma“ bral poročilo berolinskega dopisnika in mojega starega prijatelja Blaža. Videl sem vnoči, kako silna je tista bratska vez, katere se navzame mlađ fant v poštenem društvu, ako je v njem zasledoval prave društvene smotre in s čisto, plemenito navdušenostjo črpal va-se sadove požrtvovalnega dela. Prijateljska beseida, poštena druština, zapusti v duši mlađega fanta globoke korenine. Morda se to ne opazi vselej poprej kakor takrat, kada pride fant na razpotje, kadar mu je odločevati med dobrim in slabim. Moti se oni voditelj društva, ki misli mlađega fanta v enem dnevu preobražiti, utrditi v svojih načelih. Enako se moti tudi oni, ki se po navideznih neuspehih uča malodušnosti in obupu nad sadovi svojega dela. Občuj s fantom, daj mu včasih prav in ne zahtevaj, da bi ti vselej pokimal. Fant stopi takrat v življenje, razvija se duševno, marsikaj mu še ni jasno. Mlada kri pluje po njegovih žilih in vleče ga tja, kjer je več prijaznosti, zabave. Učena strokovnjaška predavanja so potrebna za izobrazbo, ali ž njimi ne boš pridobil fant, ki ljubi živahnost. S samim grajanjem in pridigo tudi ne boš vnel fant, če nì se popolnoma naš. Daj mu, da zauka, zapoje, naj se nasmeje, naj se naskrče, če se mu ljubi! Prišel bode čas, ko se bo v njem vzbudila resnost in bo sam iskal in našel tečne hranje. Resnost življenja, ki se odpire pred njim kmalu, ko se zave sam sebe, naredovača mu bo realnejša pota. Če si modro ravnal ž njim in niso posebne okolišine odločile drugače, potem je fant tvoj prijatelj, izšolan je in lahko ga postaviš v bojno vrsto; stal bo, če tudi sam, med sovragi!

Tak je odhajal pred leti v širni svet moj prijatelj Blaž. Ali bo vstrajal? Ali mu bo mogoče v tujini ostati zvestemu načelom lepe orlovske organizacije? Tako je pomislil eden ali drugi izmed nas. Pa je pogledal v te jasne oči, polne iskrenosti in svetega oginja, pa se mu je zdelo, da mu vidi v srce, kjer stoji zapisano, da se ne ukloni.

Gori po nemških krajih je hodil, naletel na potepuh, pričkal se s socialnimi demokrati, zavjetja je iskal in našel pa v katoliških rokodelskih društvih. Ali na svoje društvo, na svoje tovariše ni mogel pozabiti. Pisal nam je, kako se mu godi po svetu, kako mora biti češč, da ga ne ociganjo, kako se čuti samega. — „Biagor vam!“ je vskliknil nazadnje, „ki v poštemen društvo vživate vesele urice in se nemoteno navdušujete za svete vzore.“

A meni v dalnjem sveti,
oko po njem rosi;
Ohrani Bog te v cveti!
Oj dragi društvo ti!

Tako nam je pisal; vsaka beseda nam je bila dokaz, kako mu je prirastlo društvo z vsemi svojimi ideali k srcu.

Potem pa so minila leta. Vsako je prineslo nam mlađim rokodelcem nekaj izpreamemb. Enemu ali drugemu se je zahotel po svetu, tujini, da si nabere izkušenj. Tudi jaz sem šel in se vrnil zopet v svojo domovino, katere ne nadomesti tujina z vso svojo milavnostjo. A o svojem prijatelju Blažu poslej nisem čul. Bog ve, če ni padel? sem si mislil včasih.

V zadnji številki „Našega Doma“ pa najdem njegovo poročilo iz Berolina. Bil sem ga vesel, kajti stara ljubezen se je zopet vzbudila v meni, ko sem viden, da pameten fant lahko povsod ohrani svoje poštenje, ako le hoče. Moj namen ni, da bi ga hvalil zaradi tega; hvaležnost in plačilo mu bo narekovala njegova vest, opozoriti sem hotel le na to, da bo samo tak fant vstrajal v tujini v dobrem, ki se že doma navzame navdušenja za dobro.

Katoliška društva rokodelskih pomočnikov so v resnici neizmerne važnosti za mlađega potujočega rokodelca, in tudi meni se zdi, da se naše rokodelce premalo opozarja na to prekoristno ustanovo plemenitega očeta Kolpinga. Razumljivo je zato, ker so njih dobrot deležni samo rokodelci, ki potem seveda pripovedujejo o tem svojim tovarišem, a ne morejo ali nočejo sami pričeti kakke odločne akcije, da bi na to tudi druge opozorili. Treba bode, da se bomo fantje v „Našem Domu“ večkrat o tem kaj pogovorili, kajti če bomo čakali, da se bodo morali naši fanti v tujini sami seznanjati s temi društvi, bo že marsikje prepozno. Vsak, ki namerava v tujino, na nemško stran, si mora pred vsem preskrbeti navodila o katoliških rokodelskih društvih! Vse drugo bo potem šlo.

Ce pa pride človek v mesto kar na slepo srečo, se mu zna kaj takega primeriti, kar se je meni v Gradcu:

Imel sem več srečo kot pameti in sem dobil kmalu delo, pa tudi stanovanje v visoki hiši v Griessulici. Vesel nad vsem tem sem se napotil dobre volje po mestu in dobil slovenske tovariše v kršč. slovenskem društvu. Bil sem tako židane volje, da sem jih povabil na čašo pive. Kaj bi ne, delo sem imel in ključ od hišnih vrat v žepu, in zapeli smo jo po kranjski. — Toda ko sem okrog 10. ure iskal v drugi ulici „svojo“ hišo, nisem mogel spoznati, katera bode prava. Hiša so bile vse enako visoke, številke si pa nisem zapomnil. Slednji sem pa le postal pred hišo, ki se mi je zdela še najbolj prava in poskusil ključ, ali ključavnica se ni ganila. — Morda mi je dala ženska napačen ključ? No, saj se lahko pozvoni, in prisnil sem na bel gumb. Uspehl nì izostal. Siroka, sitna ženska mi je odprla in godrnjala v nemščini nekaj, kar niti od daleč nisem razumel. Morda je godrnjala zato, ker takrat se nisem znaš naločniških manir in ji nisem dal nič napitnine. Bodisi eno ali drugo, jaz sem se skoraj ustrašil te koščene ženske in sem jo kolikor mogoče hitro ubral po stopnicah v tretje nadstropje. Ali tam sem zaman iskal znanih vrat; čisto drugače je bilo vse kot zjutraj. Dvoje mi je takrat šumelo v glavo: Ali sem kakor tisti menih, ki je v gozdu 100 let poslušal čudovito nebesko ptico in se ni potem doma več spoznal, ali pa sem prišel v napăčno hišo. Zadnje se mi je verjetnejše zdelo in zato sem imel skrb, čim preje zopet priti na ulico. Toda to ni bilo tako lahko! Drugod ne morem kakor skozi vrata. Ali naj še enkrat kličem tisto sítno babiče? Kar stresel sem se ob tej misli. Kako naj jej pa povem, ko me ta velblod niti razumel ne bo? — Trenotki so bili mučni; vjel sem se v past in iskreno sem prosil Boga, naj mi bo to noč milostljiv. Potem pa sem zbral vse svoje misli ter se odločil, na kakoršenkoli način počakati tukaj dneva.

Splazil sem se previdno na dvorišče in gledal, kje bi bilo kaj primerenega za spati. Na vso srečo sem opazil, da visi na neki vrvici malo cunj in perila; blizu tam pa je ležala povezljena stara kovinasta kopalniščna kad na otepu slame. V hipu je bil načrt govor. Pograbil sem veliko cunjo, ne vem, ali je bil namizni prt ali rjulja, samo to vrem, da ni bilo v njej nič golazni, kar je bilo v resnici čudno, oprezzo dvignil banjo in se poljubno zleknipl po slam. Pet minut pozneje pa sem spal kakor gospod v pernic. Dru-

go jutro me prebudi iz sladkega spanja strašno grmenje, in sicer čisto v bližini nad mojo glavo.

„Bog pomagaj!“ sem viknil in planil pokonci. Takrat pa sem z vso silo zadel z glavo ob pod kadi, da je ista kar odskočila. Kmalu sem se zavečel, kje sem in posluhnih par hipov, kaj pride sedaj. Gromenje po kadi je hipoma utihnilo, namesto njega pa sem čul nerazumljivo ječanje, kakor da bi kdo klical na pomoč. Tako sem spoznal svoj položaj in najpametnejše se mi je zdelo, da jo čim preje odkurim. Prizvignil sem kad, da se je ropotaje prevrnila preplašeni vratarici pod noge. Le-ta je vsa trda od smrtne groze stala zraven; tolkač, s katerim je iztepal preprogo na kadi, ji je padel iz rok in samo globoko sopljanje je bilo čuti. Bil je relo smešen prizor, gledati to obilo žensko bitje v takem stanu, žal, da ni bilo časa za to. Kajti debela njena roka se je naenkrat iztegnila po iztepuču in brez dvoma bi bil ta že v naslednjih trenotkih padal po moji hrbi, ako bi ne bil kar moč hitre pobral svojih krač in se zgubil na ulici.

Tistega dne so prinesle graške „Male Novice“ na celi strani karikaturo (sliko) tega prizora pod naslovom: Tat v kadi. V posebnem opisu pa se je z vso urednijo resnobo opisoval ta strašni dogodek. Vsa Griess-ulica se je veselila, da se je brez škode iznenila tatu. — Ali to veselje gotovo ni bilo tako odkrito-srčno kakor je bilo moje, da sem se brez škode iznenil hude ženske.

ORLI.

Telovadni tečaj Orlov, kateri se je vršil zadnje dni meseca grudna minulega leta, je bil precej dobro obiskan. Samo štajerski odseki so bili to pot mlačni. Tečaj je priredil vaditeljski zbor zveze Orlov v Ljubljani. Predsednik zveze Orlov, brat dr. L. Pogačnik, je z ognjevitimi in navduševalnimi besedami otvoril tečaj. Vadile so se pred vsem članske proste vaje za letošnje leto (1914); vadil je iste brat M. Peterlin z le njemu lastno potrežljivostjo in pa vstrajnostjo. Istatko je vadil brat Peterlin nove vaje s palicami, katere bodo na letošnjih prireditvah tvorile novo zanimivo točko. Nadalje so se vadile tudi enotne vaje za naraščaj in poleg vaditeljskih prostih vaj orodna telovadba. Orodno telovadbo je vodil brat A. Dostal. Poleg tega so se vsaki dan vršila še tehnična predavanja o telovadbi in predavanja o prvi pomoči pri nezgodah. Predavali so brat Peterlin, med. dr. Primšar, med. dr. Jerše, dr. Virant, in o važnosti naraščanja brat Pirc. Tečaj se je zaključel na dan starega leta točno ob 12. uri opoldne. Po iskrenih besedah predsednika zveze Orlov, brata dr. Pogačnika, so se razšli načelniki in vaditelji orlovske organizacije po širni slovenski zemlji. Popoldne so udeleženci tečaja spremili v kroju pok. dr. Žitnika k večnemu počitku.

Telovadci mariborskega okrožja Orlov, pozor! Od božiča da novega leta se je vršil v Ljubljani telovadni tečaj zveze Orlov, ki je bil obvezen za vse odseke. Vsi odseki so bili na tečaj pravočasno opozorjeni in tudi zadnja „Mladost“ je prinesla tozadevno pravočasno objavo. Izmed odšekov Maribor, Hoče, Slivnica, Ptuj, Ormož, Središče in Ljutomer se je udeležil tečaja samo mariborski odsek po dveh vaditeljih. Ker so vaje precej težke in je treba misli na večje nastope v letu 1914, prosimo bratske odseke v Hočah, Slivnici, Ptiju, Ormožu, Središču in Ljutomeru, da se pravočasno obrnejo na vaditeljski zbor mariborskog Orla, da pošlje isti enega vaditelja vadi članske proste vaje in vaje s palicami in kjer potreba, tudi nove vaje za naraščaj. Odseki naj povrnejo vaditeljem vozne stroške. Ostali odseki pa se naj obrnejo na vaditeljski zbor celjskega okrožja Orlov v Celju. Povdarjam, da se članske vaje, ki bodo tuščam povzročale nemale sitnosti, ker se morajo vaditi eksaktно (natančno) in navaditi na godbo, ne bodo tako hitro navadile. Vsled tega je nujno potrebno, da imenovani odseki, katerim bomo poleg tega oglasa poslali še okrožnice, poskrbijo, da bo vsak odsek do konca aprila ali vsaj do srede meseca maja izvajal letošnje članske vaje in vaje s palicami brez napak. Na zdar! — Načelstvo mariborskog okrožja Orlov.

Dekliški vrtec.

Narodna noša. Torej vendar enkrat narodna noša! Ja, me ženske smo že take sebičnice, hočemo, da se zmiraj o nas govoriti in piše. Popolnoma pravdam dopisovalki Mariji Antoniji, da začnimo najprej z rutami, ter odložimo te neokusne rumene. Nič ne bode človeka tako v oči, kot če vidi svež, mlad obraz, zavit v rumeno ruto, ki je še vrla tega „namalana“ z najraznobarvnejšimi evelticami. Za črnolase je v najhujšem slučaju že še, ampak blondinke in oporel obraz, pa — rumena ruta. Kako vse drugače učinkujejo druge barve, najprej seveda bela, a vsake se prej oklenite kot rumene, ki še praktična ni; saj moramo tako paziti, da pri pranju barve ne žmeni ali je solnce ne vzame. Jaz si že ne kupim nobene več! — Sejdaj pa še vedno ne znamo, kake vrste in barve bodi naša narodna noša. Poslušajte, kaj vam danes povem: Ker vedno in vedno mislim na kraj, se mi je celo ponosi o njem sanjalo. Videla sem v sanjah krasno oblečeno Slovenko in jo hočem tudi vam popisati, posebno za sestrice Podravčanke. Imela je modro krilo, iste barve kot modriž (nekateri pravijo plavica, kar pa ní lepo), bilo je volveno in zgoraj v kozice vrezano, segajoče blizu gležnjev, moðerc iz istega blaga in

h krilu prišit, a zgoraj okroglo ali 4oglatlo izrezan. Rokavce je imela iz finega, mehkega belega platna, in sicer široke, nabbrane rokave, pri pesteh aela vezena manšeta, z dvema gumboma za zapeti. Ovratnik lepo zapet in tudi navezen, vezenina lahko okrog vratu zložena. Okrog vratu je imela črn žametast trak s križcem, a jaz imam srebrno verižico s križem. Predpasnik bil je svilen, o kako je bil lep! Bil je temno-vijoličast, pa barve je spremenjal, pa v kozice (eviki) vrezan in zgoraj nič nabran, in trakove je imel iste barve. Okrog vratu je imela lepo rdečo svileno ruto, posejano z raznobarnimi rožicami. Pa kako lepo je imela zavezano! Ruta ni segala popolnoma do vratu zadaj, ampak bila je pripeta za modere, čez rame so visele franže in 2 konca rute 4ta se stikala spredaj ob pasu, kjer je bila pritrjena nad predpasnikom za krilo ali moðerc. Nogavice je imela rdeče, a jaz hočem bele, ker ne ljubim kričečih barv. Ceveljki so bili nizki s 5 cm visokimi petami; tudi jaz hočem take. Kaj je imela za pokrivalo, pa vam ne morem popisati, ker mi je prikazen prehitro izginila. Torej še sama ne vem, ali naj denem pečo na glavo, ali avbo. Ko se bom odločila, vam povem. To se bo prijetno šivalo in kar veselim se, da bom začela odselej dekletom šivati narodne obleke in ne te našemljene polmestne, polkmečke obleke, kamor moram včasih na željo deklet našiti najraznovrstnejših trakov, čipk, gumbov, da mislim večkrat, da imam mavrico pred seboj. Od kôd to izhaja? — V narodu samem še živi fantazija živih barv, kakoršne so bile prej narodne noše. Kričeče barve pa nikakor niso umestne in prikladne za meščansko obleko. A da bi ljudstvo kot tako to razločevalo, bi bilo seveda malo preveč zahlevano. Torej nazaj k noši naših mamic! Pri meni so si že vsa dekleta pevškega zabora naročila narodno nošo, ker je g. pevovodja odločno zahteval, da nastopijo v noši. Oh, ko bi bili vsi gg. pevovodje tako odločni! Meni se kar sline cede po lepi narodni noši, ali vam ne? Torej pa tekmuje z našo Margečko iz Prlekije.

Iz mojega dnevnika. Čestokrat zvečer, ko se mi ne ljubi iti spat, vzamem najraje svoj dnevnik in prebiram, premišljujem in se zatapljam v spomine in dogodek prošlih dni. Toda na misel mi ni prišlo, da bi vzela kak spomin iz njega in ga dala v svet, dokler nas ni spomnila naša Pepeca, ki čestokrat iztakne kako novo stvar. Evo Vam, tudi dragi čitatelji „Našega Doma“ nekoliko podatkov iz mojega dnevnika. Meseca januarja 1914*: Šest dni, ljubi dnevnik, se nisva videla, zato pa so tudi prazne strani teh dni. Bila sem na obisku pri znancih nekoliko ur od našega kraja. Prvi dan je bilo še precej dobro, toda naslednji dnevi so se mi zdeli grozno dolgočasni. Kakor cela večnost so bili ti dnevi, čeravno sem imela vsega, kar sem si želela. Samo eno sem pogrešala. Tebe, dragi „Naš Dom“, ni bilo. Vedela sem sicer, da se vrnem kmalu domov, da skoraj zagledam rodno zemljo in hišo, saj nisem priklenjena na ta tuji kraj, vendar sem bila otožna in hrepnela sem po ljubem, znamen domačem trgu in po tebi, draga, prijazna hišica. — In danes, glej, sem zopet pod tvojim ljubeznim okriljem. Kako mi je v tebi mirno srce, kako vesela duša. Mislim si, kako bi bilo z mano, ko bi te morala, dragi „Naš Dom“, ostaviti za en mesec, za leto, morda še za dalje časa? Ne, jaz bi ne mogla drugie živeti. Kako pa mora biti nekaterim pri srcu, ki te zapuščajo in drvijo v svet, od koder se dolgo, dolgo ne vrnejo, nekateri te popolnoma pozabijo, drugi se te celo sramujejo? Kako srce morajo vendar taki imeti? — Meseca februarja 1914*: Moji znanki, trgovčeva Mira in Slavka sta me naprosili, da pride popoldne in jima pomagam pri nujnem ročnem delu. Delale smo pridno, po končanem delu pa je bilo na dnevnom redu najprvo petje. Slavka je sedla h glasovirju, medve z Miro pa sva peli. Danes sva se naučili prvo melodijo pesmi: „Rasti, rasti rožmarin . . .“, ko sva se naveličali petja, potem pa k pripevovanju. (Me imava hamreč navado, ali bolje rečeno, nalogu, da vsak dan druga nekaj pripoveduje, bodisi kako povest ali kak dogodek iz svojega življenga.) Danes je bila vrsta na meni. Pripovedovala sem jima o svoji hudomušnosti, ki sem jo bila naredila svoj čas v šoli. Učitelj nam je razlagal fiziko. Vse je bilo mirno in vse smo napeto poslušale razlagalca. Toda, kot da bi mi jo sam ta „črni“ prinesel, zaglede na klopí pred seboj šivanko. Primenj jo z roko in zabodem jo neusmiljeno svoji, spredaj sedeži součenki v hrbot. Kot bi jo pičil gád, je z glasnim krikom skočila s sedeža. Učitelj je takoj vedel, da je bilo zopet to moje delo in me vprašal, kaj sem ji storila tako strašnega. Jaz sem seveda takoj priznala ta svoj „zločin“. Za kazen me je postavil v „kot“, v zapisnik pa je napravil „piko“. Zvonec je zazvonil, z glasnim ropotom so se začele učenke pripravljati na odhod. Ostala sva naposled sama z učiteljem, ki mi je reklo, da t. me najraje zapri čez poldan v kako luknjo — „toda za danes ti odpustim. Ne vem, kaj naj začnem s teboj, razposajenosti, ki jih zadnji čas uganjaš ti, niti ne počenja noben fant. Glej, da se poboljša.“ Izpustil me je, jaz pa sem odšla z obljubo seveda sama pri sebi — da se ne poboljšam in da za drugi dan izrajdem spet kako novo šalo. Vedela sem, oziroma vsi učenki in učenke smo vedeli, da naš dobr učitelj ni tako strog, da bi kaznoval vsako razposajenost. Bil je sam velik humorist in prijatelj šal, zato ni bilo dneva, da ne bi povédal on kaj „okroglega“ ali pa storil kateri učenec kaj hudomušnega. Ljubili smo ga vsi, ljubil on nas, zato se ga gotovo vsak njegov učenec rad spominja, kakor se ga spominjam jaz, ki kaj rada pripovedujem kak dogodek iz ljubih

in nezabnih šolskih let. — Prihodnji kaj več iz dnevnika vaše Mare.

Društveni glasnik.

Sv. Peter na Medv. selu. Polletno poročilo o delovanju Dekliške Zveze. Na poučnem sestanku dne 15. avgusta se je obravnavalo o narodni noši. Dne 12. oktobra je obhajala Zveza 5letnico svojega obstanka. V pridigi ob 10. uri so vlč. n. Gomilšek vnemali mladenke k posnemanju sv. Terezije v delu za časno in večno domovino. Po sv. maši se je vršilo slavnostno zborovanje ob veliki udeležbi domačih mladen, pa tudi zastopnic dekliških zvez iz celega okraja. Po zdrave je poslalo več dekliških zvez. V začetku zapojo dekleta velegrajsko himno. Voditeljica Drolenik M. in tajnica Vehovar Ana nastopita v narodni noši in v dogovoru poročata o petletnem delovanju naše Dekliške Zveze. Slavnostna govornica, gdč. Erna Razlag, burno pozdravljenja, sporoči najprej pozdrave in častitke ptijskih mladen, nato pa razloži globokosežen pomen Dekliške Zveze ter svari zborovalke pred liberalnimi organizacijami. Ko odpojo dekleta: „Slovenka sem“, deklamuje Mešiček N. s. Elizabete: „Naš vzor“, Verk Ema pa: „Slovenska dežela“. Vorganec Urška iz Žetal primaša pozdrave tamoznjih mladen, in sporoča, da se kmalu tudi v Žetalah ustanovi dekliška zveza. Smarska mladenka Mar. Novak pa ocenjuje vrednost politične izobrazbe za žensvo. Zadnji pesem: „Lepa naša domovina“. Vlč. g. župnik Gomilšek podaja nato še mnogo navodil za bodoče delo. Zadnja, pa jako važna točka, je bila posvetovanje zastopnic dekliških zvez. Sklenilo se je, da morajo zveze v prihodnje redno prirjeati shode in vplačevati udnino; nadalje govornice izmenjavati, gojiti smisel za narodno nošo in vneto podpirati Slovensko Stražo. K sklepnu se je zapela „Marijina pesem“. — Dne 10. novembra je bilo zopet zborovanje. Po pozdravu predsednice opominja č. g. duhovni voditelj članice k edinstvu in skupnosti v delu za Dekliško Zvezo, priporoča dobre časopise, zlasti „Bogoljuba“, „Glasnika“ in „Naš Dom“ ter povdinja pomen domačih knjižnic. Hajnšek M. deklamuje: „Načolni se zible v pristan“. Verk Ema govori o pogumu in navdušnosti, Mešiček Neža nas v lepi deklamaciji svari pred tujino in govorji o nečimernosti v obleki, Drolenik N. Prednaša: „Pogled v nedolžno oko“. Vlč. n. duhovni voditelj zaključi shod s pozivom na krepko delo tudi v prihodnje. Pod varstvom božjega Srca in Brezmadežne, katerima smo posvetile našo organizacijo ob nje peščnici, upamo doseči pa v bodoče še lepše uspehe.

Študentice pri Poljčanah. Dne 25. prosinca je naša D. Z. s pomočjo bralnega društva vprzorila igro: „Skrivnostna zaroka“ v splošno zadovoljnost. Po končani igri je deklamirala Katarina Pirtovšek „Pozdravljen sveti križ“ in Amalija Turin „Moj mili dom in sv. Evharističja“. K sklepnu zapojo igralke dve pesmi „Slovensko dekle“ in „Hej Slovenci.“

Zrcče. Dne 26. decembra je imela D. Z. občni zbor za leto 1913. Po kratkem poročilu o živahnem delovanju v minulem letu se je izrekla zahvala vrlim dobrinicam, kot neko malo priznanje za njih požrtvovalnost. K sporednu so se pridružili: govor, deklamacija in šaljivi dogovor. Nastopile so: Lamut Barb., Orož Han., Orož Tonč, Golčar. Občni zbor je zaključil naš novi pesnički zbor z mišno pesmico „Ujeti ptič.“ Naslednjo nedeljo, dne 28. decembra, je pa imela M. Z. svoj občni zbor z enakim sporedom. M. in D. Z. se pa sedaj živahnih pripravlja za večjo javno predstavo.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Na Štefanovo je imela lovrenška D. Z. podučen shod. G. voditelj opisje misli, ki bi naj navdajale pošteno dekletu sedaj, ko se je na Sp. Stajerju začela tako lepo mladinsko gibanje. Viktorija Žagar deklamira: „Slovenka sem!“ Zora Oder in tajnica Marija Hrastnik nam v dogovoru dokaže, da zasede D. Z. res vzvišene cilje. Blag. Marija Zink govori o delokrogu slovenske mladenke in o značajnosti (Govor priobčimo). Naša bogata založena knjižnica je začela delovati takoj po novem letu. — Dne 22. svestana se je vršil podučen shod tukajšnje D. Z. Preč. gospod župnik govori o namenu D. Z.: „Oskrbovanje dvojnega vrteca: duše in telesa.“ Waner Rona pozdravi v prisršni deklamaciji zbrane članice, Elizabeta Huber govori: Nekaj spominov iz mojega bivanja v Bosni. Opisala nam je Bosno, njene prebivalce in njih običaje. Po tem zelo zanimivem govoru nas je še Marija Hrastnik z dvema šaljivima deklamacijama spravila v najboljše razpoloženje, da smo se prav zadovoljne vrnile iz te nedolžne in koristne predpustne zavade.

Šmartin v Rožni dolini. Živahn delovala je leta 1913 dekliška Marijina družba, ki obsegala sedaj že čez 130 udov. Poleg večkratnih slovenskih nastopov v cerkvi in pri procesijah sime se imelo vsak mesec po eno zborovanje v društveni sobi. Razven mnogih podukov, opominov in koristnih navodil našega duhovnega voditelja smo se tudi dekleta same vadile v javnih nastopih. Navduševalne govorce so imele: Videmšek Alojzija o sovražnih dekliških srce; Pečnik Marija in Potočnik Marija: nekaj naukov slovenskih mladen; Pečnik Julka o pravem napredku slovenskega dekleta; Štravš Ludovika; Bodimo požrtvovalne; Mešič Neža: Šopek dekliških čednosti; Ograjšek Nežka: Naš zgled naj tudi druge vabi v drži. Deklamovale so: Brežnik F.: Slovenski svet — Marijin dom; Kok Tončka: Keri Marijo ljubim . . .; Kovač Ana: Moja mati; Videmšek Mica: Družbeni pesem; Ciglešek Mica: Vera, upanje, ljubezen; Vravor Viljemina: Slovenski rod, tvoj dan je vstal; Dimec Micka: Dekliška budnica, in še nekatere izmed imenovanih, ki so nastopale po večrati.

Kozje. Dne 28. decembra pretečenega leta je bil drug dekliški mesečni sestanek, na katerem so govorile: Vahčič Marija, Amor Roza, Maček Jozefa, Zlender Nežika, Rajgl Mailda in Maček Marija. V odbor D. Z., ki se je ta dan ustavnova, so bile izvoljene: Rajgl Matilda, predsednica; Maček Marija, podpredsednica; Zlender Nežika, tajnica; Vahčič Marija, blagajnica; Brgez Antonija, knjižničarka. Na novega leta dan se je ustavnova M. Z., h kateri je pristopilo takoj nad 30 vrlih fantov. Odbor tvorijo: Pustivšek Mihael, predsednik; Valenčak J., tajnik; Maček Anton, blagajnik; Rajgl Franc, knjižničar. Kozjanska mladina se je yzbudila in koraka za drugimi.

Marenberg. Četrletno poročilo o delovanju M. Z. Prvi mesečni sestanek je bil dne 14. septembra pri Sv. Janezu, kjer se bodo sestanki redno vršili. Drugi sestanek je bil dne 26. oktobra. Govorili so: č. g. kaplan o „nesrečnem izseljevanju.“ Sklenili smo si nabaviti oder za božično igro: „Pastirci na betlehemske polianah.“ Tretji sestanek smo imeli na sveti večer dne 2